

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav informačních studií a knihovnictví

Studijní program: informační studia a knihovnictví

Studijní obor: informační studia a knihovnictví

Bc. Magdaléna Velčovská

Role knižních veletrhů ve čtenářské výchově

Diplomová práce

Praha 2009

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Lidmila Vášová

Oponent diplomové práce:

Datum obhajoby:

Hodnocení:

[Vzor: Vložený list (dvě strany) „Zadání diplomové práce“]

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje.

V Praze, 19. srpna 2009

.....
podpis diplomanta

Identifikační záznam

VELČOVSKÁ, Magdaléna. Role knižních veletrhů ve čtenářské výchově. [*The Role of book fairs in reader's education*]. Praha, 2009-08-10. 97 stran, 5 stran příloh. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví, 2009. Vedoucí diplomové práce PhDr. Lidmila Vášová.

Abstrakt

Tématem diplomové práce je Role knižních veletrhů ve čtenářské výchově. Práce je rozdělena do tří hlavních kapitol. V úvodu práce je nastíněna obecná historie veletrhů a rozdělení dle přístupnosti. První část se zabývá zahraničními veletrhy. Popisuje vznik a vývoj mezinárodních veletrhů a jejich současnost. Jako stěžejní mezinárodní veletrh je představen Frankfurter Buchmesse. Dále je věnován prostor českým veletrhům, opět, kdy vznikaly, popř. proč. Jaký je jejich doprovodný program a zaměření. Více je rozebrán jediný mezinárodní veletrh v České republice Svět knihy Praha. V poslední kapitole je nabídnut výběr kampaní, akcí a projektů, jež jsou v České republice uskutečňovány na podporu a propagaci četby. Práce rozebírá kampaně zaměřené nejen pro děti, ale také pro dospělé, způsob jejich prezentace a jejich oblíbenost.

Klíčová slova

Knižní veletrhy, knižní trhy, obchod, četba, Frankfurtský knižní veletrh, Knižní veletrh v Lipsku, Knižní veletrh v Londýně, Svět knihy Praha, , nakladatelé, literatura pro děti, čtenářství, propagace knih, kampaně, Rosteme s knihou, Kniha mého srdce.

Obsah

Obsah	6
Předmluva	8
1. Úvod	10
1.1 Historie veletrhů	10
1.2 Knižní veletrhy	11
1.3 Zaměření veletrhů	12
1.3.1 Obchodní charakter	12
1.3.2 Zaměření na širokou veřejnost	13
1.3.3 Akce národního a regionálního charakteru	13
2. Zahraniční veletrhy	14
2.1 Leipzig Buchmesse	14
2.2 Bologna Children's Book Fair	20
2.3 London Book Fair	24
2.4 Warsaw International Book Fair	27
2.5 Europäischen Kinder- und Jugendbuchmesse Saarbrücken	30
2.6 Götteborg book Fair	30
2.7 Frankfurter Buchmesse	33
2.8 Feria Internacional del Libro de Buenos Aires	41
3. Knižní veletrhy v České republice	43
3.1 Veletrh dětské knihy v Liberci	44
3.2 Svět knihy Praha	46
3.2.1 Svaz českých knihkupců a nakladatelů	53
3.3 Jičín – město pohádky	55
3.4 Polabský knižní veletrh	58
3.5 Podzimní knižní trh v Havlíčkově Brodě	60
3.6 Libri Olomouc	65
4. Kampaně na podporu četby	67
4.1 Organizace na podporu četby	69
4.1.1 International Board on Books for Young People	69
4.2 Kampaně na podporu četby	71
4.2.1 Akce SUK - Čteme všichni	74
4.2.2 Celé Česko čte dětem	75
4.2.3 Kniha mého srdce	79
4.2.4 Noc s Andersenem	81
4.2.5 Rosteme s knihou	82
4.2.6 Zlatá stuha	85
4.3 Shrnutí	88
Závěr	89
Seznam použité literatury	92
Seznam obrázků	99
Seznam Tabulek	100
Seznam Grafů	100
Přílohy	101

Seznam zkratk

Atd. - a tak dále

BMI – březen měsíc internetu

BUGRA - International World Exhibition of the Book Trade and Graphic Arts

EBF – European Booksellers Federation

ČR – České republika

EBF – European Booksellers Federation

FEP – Federation of European Publishers

FBM – Frankfurten Buchmesse

IBBY – International Board on Books for Young People

IFLA - International Federation of Library Associations

IPA – International Publishers Association

IRC - The International Rights Center

IRSL - International Research Society for Children's Literature

LBF – London Book Fair

LBM – Leipzig Buchmesse

Mil. – miliony

MK – Ministerstvo kultury

Např. – například

NPKK – Národní pedagogická knihovna Komenského

Obr. – obrázek

OSN – Organizace spojených národů

Popř. – popřípadě

PVVS - Pražské veletržní výstavní společenstvo

RWCT – Reading and writing for critical thinking

SČNK – Svaz českých nakladatelů a knihkupců

SKIP – Svaz knihovníků a informačních pracovníků

SOVA - Sdružení organizátorů výstavních akcí v České a Slovenské republice

SPEX - Small and Specialist Publisher Exhibition

SPKM - Společnosti přátel knihy pro mládež

UFI - Union des Foires Internationales

UNESCO - Organisation der Vereinten Nationen für Erziehung, Wissenschaft und Kultur

UNICEF - United Nations International Children's Emergency Found

Tab. – tabulka

Tis. - tisíce

Tzv. – takzvaně

Předmluva

Předložená diplomová práce se zabývá tématem knižních veletrhů a jejich roli ve čtenářské výchově. Kromě knižních veletrhů, kterým se věnuji v prvních dvou kapitolách, nabízím přehled nejvýznamnějších akcí a kampaní, jež v naší republice vznikají na podporu a propagaci četby.

Úvod práce nabízí obecnou historii veletrhů, důvod proč a jak vznikaly a rozdělení knižních veletrhů z hlediska návštěvnosti.

První část přináší výběr významných a důležitých evropských knižních veletrhů, které v současné době probíhají. Zaměřila jsem se na Frankfurter Buchmesse (Frankfurt, Německo), který patří k nejstarším knižním veletrhům na světě a zároveň v dnešní době se řadí mezi nejvýznamnější veletrhy. Dále jsem nastínila historii a současnost dalších významných veletrhů jako např. Leipziger Buchmesse (Lipsko, Německo), London Book Fair, (Londýn, Velká Británie), Göteborg book fair (Göteborg, Švédsko) nebo Warsaw International Book Fair (Varšava, Polsko). Dále zde nabízím dvě akce, jež jsou zcela zaměřeny na děti a mládež. Jedná se o Bologna Children's Book Fair (Boloňa, Itálie) a Europäischen Kinder- und Jugendbuchmesse Saarbrücken (Saarbrücken, Německo). Na úplný závěr kapitoly byl zmíněn veletrh v Buenos Aires (Argentina), neboť veletrh se stal literárním festivalem, kterým po tři týdny žije celý národ.

Druhá část se věnuje knižním veletrhům v České republice. Všechny akce v České republice mají především národní nebo regionální charakter, pouze veletrh Svět knihy Praha řadíme mezi veletrhy mezinárodní, proto je mu ponechán největší prostor. Dále jsou zmíněny veletrhy v Havlíčkově Brodě, v Olomouci, nebo v Lysé nad Labem. I v této kapitole jsou popsány dva veletrhy, které se zaměřují na děti a mládež. Jsou to veletrhy v Liberci a Jičíně.

Nejen zahraniční, ale také české veletrhy jsou seřazeny chronologicky, dle průběhu během roku.

Třetí, závěrečná část se věnuje akcím na podporu a propagaci četby. Na začátku kapitoly jsou zmíněny akce podobného charakteru, které v minulosti proběhly v zahraničí a české kampaně a projekty se jimi inspirovaly. Dále jsou popisovány jednotlivé české kampaně na podporu četby, jejich zaměření a také jejich program a cíl.

Při psaní diplomové práce jsem vycházela z článků v odborných časopisech. Rozsah článků nebyl nikdy nijak zvlášť velký, a obvykle se týkaly pouze aktuálního ročníku veletrhu i kampaní. Informace jsem proto přebírala především z webových stránek pořadatelů veletrhů a kampaní, které jsou obvykle velice pečlivě připravovány. Ne vždy však nabízí historii a vznik veletrhů.

Publikace, jež by se zabývala historií veletrhů v České republice neexistuje. Historií veletrhu ve Frankfurtu a do jisté míry také veletrhu v Lipsku sepsal Peter Weidhhas ve své knize *A history of the Frankfurt book fair*, kterou mi zapůjčila ředitelka veletrhu Svět knihy Praha PhDr. Dana Kalinová. Zapůjčila mi také další materiály, které mi velice pomohly v psaní.

Na závěr bych ráda poděkovala všem, kteří mi pomáhali při psaní a podporovali mě. Jmenovitě PhDr. Daně Kalinové, PhDr. Lidmile Vášové, své vedoucí práce.

Veškerá loga a obrázky zahraničních a českých veletrhů a akcí na podporu četby jsou převzaty z oficiálních webových stránek.

Rozsah práce je 97 stran. Použité informační zdroje byly citovány podle norem ISO 690 a ISO 690-2.

1. Úvod

1.1 Historie veletrhů

Kořeny výstav a veletrhů sahají hluboko do minulosti. Člověk totiž hned, když vyprodukoval víc čehokoliv, co nemohl využít sám pro sebe, snažil se to alespoň vyměnit nebo zpeněžit. Trhy se konaly především při příležitosti církevních svátků, což je nejvíce patrné z němčiny, neboť mše (e Messe) znamená také veletrh. Prvním doloženým trhem, který se uskutečnil v roce 1160, byl ve Frankfurtu nad Mohanem.

V České republice sahá historie veletrhů do 13. století, kdy Brno získalo privilegium konat jednou za rok o svatodušních svátcích výroční trh.

Průmyslová revoluce umožnila prezentovat pouze vybrané vzorky, což znamenalo určitý posun k současné podobě veletrhů. Prvním veletrhem tohoto typu byl Velký trh tovarů království českého.“ Konal se v roce 1754 ve Veltrusech. Dalším velkým mezníkem se stala Všeobecná zemská výstava v roce 1891 v pražské Stromovce.

V roce 1928 bylo v Brně otevřeno nové moderní a největší výstaviště v České republice na území našeho státu. Během deseti let se zde konalo více než 40, převážně hospodářských výstav, a právě na tomto výstavišti se v roce 1959 konal první Mezinárodní strojírenský veletrh, jež lze považovat za počátek pořádání mezinárodních veletrhů v současném pojetí u nás.

V roce 1925 vznikl Svaz mezinárodních veletrhů (Union des Foires Internationales - UFI) se sídlem ve Francii, který o 40 let později vymezil pojen mezinárodní veletrh.

U nás se spoluprací na veletrzích zabývá především brněnské Sdružení organizátorů výstavních akcí v České a Slovenské republice (SOVA) a Pražské veletržní výstavní společenstvo (PVVS).

Primárně veletrhy dělíme na specializované, které jsou určeny pro odbornou veřejnost a všeobecné pro širokou veřejnost.¹

¹ FORRET, Miroslav. *Vystavujeme na veletrhu*, s. 3

1.2 Knižní veletrhy

Knižní veletrhy jsou specializované akce, určené jak odborníkům z řad nakladatelů, tiskařů, knihkupců, autorů, novinářů a literárních agentů, tak široké veřejnosti.

Každý veletrh nabízí jiný obraz kultury a obchodu ve městě, v němž probíhá. Prvotním účelem veletrhu je a byl obchod s autorskými právy nejen knih, ale také filmových a televizních předloh a také překlady. V prvopočátcích byl přístup na veletrh určen pouze odborníkům. Postupně se do programu přidávaly doprovodné akce nejen samotný prodej knih a umožnil tím přístup široké veřejnosti.

Na veletrzích je pro obchodování zřízeno obchodní centrum, tzv. International Right Center, kam mají přístup pouze obchodníci, literární agenti, distributoři a nakladatelé, kteří zde jednájí o nákupu či prodeji autorských práv.

Hlavní náplní veletrhů je navazování nových obchodních kontraktů a prodej knih. Součástí veletrhů bývají doprovodné programy.

Dnes se na veletrzích můžeme setkat nejen s klasickými tištěnými knihami, ale také s online zdroji, filmy či zvukovými knihami nebo komiksy, což může vyvolávat otázku, zda jsou knižní veletrhy zdaleka ještě významné. V dnešní době, kdy téměř všichni komunikují, obchodují a pracují prostřednictvím internetu, se řeší otázka, zda jsou knižní veletrhy ještě důležité. Řada knižních veletrhů v současné době nabízí virtuální obchod s autorskými právy, především z důvodu usnadnění komunikace nakladatelů s literárními agenturami a naopak. Ale je pravda, že „fyzické“ knižní trhy řídily už 600 let cestu od knihy přes autora až ke čtenáři a také v dnešní době knihy potřebují, aby se o nich mluvilo.² Podle Petera Weidhaase, předsedy Konference ředitelů mezinárodních knižních veletrhů, se internet stane pouhým doplňkem pro tištěnou knihu. Zdůrazňuje především dva aspekty prodeje autorských práv: eticko-kulturní a obchodní.³

Vloni na Frankfurten Buchmesse byla představena první elektronická kniha (ebook), což je příklad, že by knižní veletrhy měly jít ruku v ruce s moderními technologiemi.

Sami uvidíme, jestli knižní veletrhy obstojí v době informačních technologií. Stále platí, že osobní kontakt přináší lepší výsledky, než „neosobní“ spojení prostřednictvím sítí, ale jestli to tak bude i v budoucnu, v tuto chvíli nemůžeme vědět.

³ KALINOVÁ, Dana. Setkání ředitelů mezinárodních knižních veletrhů v Mexiku, s. 2

Další aktuální otázkou, zcela se týkající letošního roku (2009), byla finanční krize, která zasáhla svět. Knižní veletrhy se bály o účast vystavovatelů stejně jako návštěvníků. Avšak např. Leipziger Buchmesse vykazoval vyšší návštěvnost než v předchozích letech,⁴ což může vést k otázce, jestli knižní veletrh krizi nezasáhl, nebo zda je to jistá obrana obyvatel proti krizi?

V roce 2009 byl ohrožen největší knižní veletrh v České republice, neboť v půlce října 2008 došlo k požáru levého křídla Výstaviště v Holešovicích, kde veletrh tradičně probíhá. Přesto se však organizátoři dohodli s pronajímateli výstaviště na adekvátních prostorách a veletrhu nemohlo nic zabránit.

1.3 Zaměření veletrhů

Každý veletrh má obvykle jiné zaměření, podle něžž můžeme vytvořit typologii knižních veletrhů. Mezinárodní veletrh je veletrh, kterého se účastní více než 20% zahraničních hostů.

Z hlediska zaměřenosti dělíme veletrhy na tři velké skupiny. První dvě zahrnují především mezinárodní knižní veletrhy, jež poutají velkou pozornost v širokých masách. Každá skupina veletrhů se zaměřuje na jiného návštěvníka, od odborníků, z řad nakladatelů, distributorů, vydavatelů, knihovníků, obchodní atd., po zcela širokou veřejnost. Dále bychom mohli knižní veletrhy rozdělit na veletrhy určené všem, popř. na dospělého návštěvníka, druhou skupinu by tvořily veletrhy zaměřené na děti a mládež.

1.3.1 Obchodní charakter

Knižní veletrhy zaměřené na komerční akce nadnárodního významu. Na těchto veletrzích se obchoduje s autorskými právy. Z těchto veletrhů je vyloučena účast široké čtenářské veřejnosti a neprobíhá zde přímý prodej knih. Tato skupina veletrhů se zaměřuje na odbornou veřejnost v podobě nakladatelů, knihkupců, literárních agentů, kteří obvykle zastupují určitý specifický literární žánr. Jako příklad patří do této skupiny

⁴ HORÁČKOVÁ, Alice. *Na lipský veletrh krize nedorazila, knih tam mají plné regály*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <http://kultura.idnes.cz/na-lipsky-veletrh-krize-nedorazila-knih-tam-maji-plne-regaly-pr0-/literatura.asp?c=A090312_200946_literatura_tt>

Frankfurtský knižní veletrh, Knižní veletrh v Londýně, Book Expo Amerika, Boloňský knižní veletrh pro děti a řada dalších.

1.3.2 Zaměření na širokou veřejnost

Do této skupiny náleží celá řada národních nebo regionálních veletrhů, možno i s mezinárodní účastí, jež jsou přístupny nejen pro odbornou, ale také pro širokou veřejnost. Obchod s autorskými právy je částečně rozvinut a probíhá zde regulovaný či neregulovaný prodej knih. Literární festivaly nabízejí řadu doprovodných programů, probíhají autorská čtení, výstavy, besedy se spisovateli, překladateli nebo knihkupci či nejrůznějších autogramiády známých osobností. Zpravidla mají také heslo nebo téma, kterým by se vystavovatelé měli řídit, ale není to povinností. Váže se např. k významné události nebo k historickému výročí.

Veletrhy s tímto charakterem jsou např. Lipský veletrh, Veletrh v Göteborgu ve Švédsku, Salon de Livre v Paříži, veletrh v Argentině v Buenos Aires, veletrh ve Varšavě a mnoho dalších. Do této skupiny samozřejmě patří také největší český veletrh Svět knihy Praha.

1.3.3 Akce národního a regionálního charakteru

Do třetí skupiny knižních veletrhů řadíme akce určené výhradně pro širokou veřejnost, kde primárním úkolem je prodej knih a jejich propagace a četba. Jsou to ryze národní nebo regionální akce a podobný je i jejich dosah. Řada z nich se zaměřuje na děti a mládež např. Veletrh dětské knihy v Liberci. Velmi známý je Podzimní knižní veletrh v Havlíčkově Brodě, nebo Veletrh Libri Olomouc.

2. Zahraniční veletrhy

Knižní veletrhy ve světě mají mnohem delší tradici než knižní veletrhy v České republice. K nejstarším a zároveň k největším veletrhům na světě se patří Frankfurt Buchmesse (Německo), který existuje již od středověku. K velice zajímavým veletrhům se řadí také Knižní Feria Internacional del Libro de Buenos Aires (Argentina), jež se stal celostátním svátkem a láká lidi na slavnosti související s knihou. Akce, jež se věnují zcela dětským čtenářům najdeme ve světě také mnoho, nejvýrazněji se prosazuje knižní veletrh pro děti a mládež v Bologni. V každém světadíle nalezneme nějaký zásadní veletrh, v Asii se pořádají velké akce v Soulu (Korea), Tokyo International Book Fair (Japonsko) nebo TIBE v Tchaj-pei (Tchajwan), kterého se Česká republika také pravidelně účastní. V Moskvě se koná mezinárodní knižní veletrh Non/Fiction (Rusko). Veletrh, který probíhá po celých Spojených státech Amerických se nazývá BookExpo Amerika. Koná se v květnu, náleží mezi veletrhy, jež jsou zcela uzavřeny pro širokou veřejnost a dochází zde k obchodování s autorskými právy tištěných knih a elektronických dokumentů.

Obzvlášť zajímavou akcí představuje knižní veletrh v Guadalajara (Mexico), který je zároveň i literárním festivalem.

Součástí veletrhů bývají velice pestré a rozsáhlé doprovodné programy, kterých se obvykle může účastnit široká veřejnost.

O oblíbenosti knižních veletrhů svědčí samotná návštěvnost, kterou pořadatele vždy a rádi na svých webových stránkách zmiňují.

2.1 Leipziger Buchmesse

Obrázek 1: Logo Lipského veletrhu

Knižní veletrh v Lipsku (dále jen LBM) je druhým největším knižním veletrhem v SRN. Dle typologie jej řadíme mezi veletrhy otevřené pro širokou veřejnost, což je rozdíl oproti Frankfurter Buchmesse (dále jen FBM). Popularita veletrhu a počet návštěvníků v posledních letech konstantně roste, mnohem více se o něj zajímají média, zvětšují se obsazované plochy, rozšiřují se doprovodné programy i podíl zahraničních vystavovatelů. Koná se tradičně v březnu a trvá 4 dny. Představují se zde nové knihy, které byly právě vydány.⁵

Historie

Počátky vzniku LBM se datují k roku 1497, kdy proběhl první ročník veletrhu.⁶ Avšak záznamy nejsou zcela přesné. Jedny z prvních údajů o veletrhu se datují už k roku 1475.⁷

Ve svých počátcích bojoval ne příliš úspěšně o své návštěvníky s FBM. Postupně zásluhou reformace začal získávat převahu a poté, co se více otevřel návštěvníkům z východu, na rozdíl od FBM, který byl především určen návštěvníkům ze západu a jihu, se postupně dostal do popředí zájmu. Centrum obchodu se zde přesunulo také díky tomu, že v Lipsku byli schopni se přizpůsobit novému způsobu obchodu, kdy docházelo k prodeji knih celoročně, ne jen na trzích, jak tomu bylo ve Frankfurtu. Poprvé v roce 1586 LBM zaznamenal více návštěvníků než FBM a na dlouhou dobu se stal předním veletrhem v Německu. Avšak díky neustále se rozvíjejícího obchodu s knihami, začaly se také rozšiřovat kopie děl, které nebyly vždy legální. Vznikla otázka autorských práv a jejich porušování, proto se hledal způsob, jakým by se dalo situaci vyřešit a ošetřit. V roce 1773 došlo k zákazu šíření nelegálních či pirátských kopií knih na Lipském veletrhu.

Na začátku devatenáctého století se počet obchodníků v Lipsku ztrojnásobil – v roce 1806 existovalo padesát devět tiskáren. V roce 1810 již existovalo 280 zahraničních obchodníků s knihami.⁸

Bylo nutné, aby vznikla asociace, která by kontrolovala zájmy obchodníků během veletrhu. V roce 1825 vznikla v Lipsku pod vedením Friedricha Campeho a B.F. Voigta

⁵ *Informace o Knižním veletrhu v Lipsku 2009*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/informace-knizni-veletrh-lipsko-2009/1000636/52516/>>

⁶ tamtéž

⁷ WEIDHAAS, Peter, *A history of Frankfurt Book Fair*, s. 105

⁸ WEIDHAAS, Peter, *A history of Frankfurt Book Fair*, s. 112

Exchange Association – Svaz nakladatelů a knihkupců, která existuje dodnes. Ve stejný rok byl v Saxony vydán zákaz vydávat pirátské kopie. Hlavním předmětem Asociace bylo řešení problémů autorských práv. Začala vydávat The Exchange News for German Book Dealers, který se stal hlavním odborným časopisem z oblasti knižního trhu. Jeho první číslo vyšlo 3. ledna 1834. První Addressbook of German Book Dealers – Rejstřík německých prodejců knih byl vydán v Lipsku v roce 1939.

V roce 1842 bylo v Exchange Association zaměstnáno 1242 zahraničních knižních obchodníků.

Způsob konání knižních veletrhů se téměř nezměnil od středověku, avšak knižní trh se v polovině devatenáctého století neustále rozrůstal a veletrhy se tomu nedokázaly zcela přizpůsobit. Veletrhy začaly upadat, Lipsko nadále zůstávalo centrem knižního obchodu, i když zde nedocházelo k přímému prodeji knih. Spíš se stalo místem pro sjednávání obchodů a docházelo k různým kontraktům mezi obchodníky pohybujícími se v knižním trhu. Proto se v druhé polovině devatenáctého století přešlo z tradičního názvu Knižní trh („Book Fair“) k více specifickému termínu „Book dealer’s fair“ („Veletrh prodejců knih“).

První pokusy o znovuoobnovení slávy LBM se datují do doby před vypuknutím první světové války. Měl se konat od 6. května do 18. října 1914 pod názvem International World Exhibition of the Book Trade and Graphic Arts - BUGRA (Mezinárodní světová výstava knihy a grafického umění), avšak atentát na následníka trůnu Františka Ferdinanda D’Esteho v Sarajevu⁹ akci ukončila.

Nový pokus o znovuoobnovení tradice se uskutečnil v roce 1918, kdy v Lipsku proběhly hned dva veletrhy. Jeden pod názvem BUGRA a druhý pod záštitou asociace nakladatelů a knihkupců Exchange Association. Nemohli se dohodnout na spolupráci, proto se uskutečnily dvě výstavy. Exchange Association se však nedokázala přizpůsobit novému směru knižního trhu, proto se o rok později uskutečnil pouze jeden veletrh BUGRA ve zmenšené podobě.

Konal se až do roku 1928, ale následujícího roku byl zrušen pro nedostatek zájmu.

⁹ Byl zavražděn 28. června 1914

Snahy o obnovení veletrhu byly zaznamenány i po druhé světové válce, ale v té době nebylo Německo, které prohrálo válku, v pozici, aby si mohlo knižní veletrh dovolit.

Pouze však do roku 1992, kdy se znovu zaměřilo stejně jako v minulosti na knihkupce a knihovníky z východního bloku - především na silné ekonomické partnery Německa té doby, a navázalo na svou orientaci na socialistické země. Byl uveden jako „jarní knižní přehlídka“ a konal se od 26.-29. března 1992. Stal se tak novodobým soupeřem v té době již existujícího FBM.¹⁰

Od roku 1994 začala na veletrhu tradice s názvem „Landesschwerpunkt“, kdy je každý ročník věnován knižní kultuře určité země. V prvním roce se představilo Rusko, o rok později se prezentovala Česká republika.¹¹

Od roku 1994 probíhá výstava antikvárních knih - Leipzig Antiquarian Book fair,¹² která je souběžná s knižním veletrhem.

Současnost

LBM se svou velikostí řadí za FBM. Přesto patří k nejvýznamnějším veletrhům vůbec. Na rozdíl od FBM je zaměřen především na čtenáře, proto se jedná v první řadě o veletrh literární. Také zde dochází k uzavírání řady obchodních smluv a kontraktů mezi obchodníky. Setkávají se zde odborníci, obchodníci, knihovníci, ale především čtenáři, kteří se každoročně těší na řadu doprovodných programů a na setkání s nejrůznějšími známými osobnostmi. Cílem veletrhu je setkání nakladatelů, médií a dalších činitelů knižního trhu podporovat a propagovat rozvoj evropské literatury. V Lipsku se setkáme nejen s dospělými čtenáři, ale také s dětmi a mládeží, kterých každým rokem přibývá. V rámci výuky zde pravidelně zavítají školní třídy. Tradičně se od roku 1996 koná ve veletržním paláci v Lipsku na ploše 65 tis. m² (viz **Obrázek 2**). „Obrovské pavilony jsou spojené mezi sebou a s centrální prosklenou halou visutými průchody. V hale byly umístěny stánky rozhlasových a televizních stanic.“¹³

¹⁰ LOTTMAN, Herbert, R. New venue for Leipzig Fair, s. 12

¹¹ BARTOŠOVÁ, Hana, Lipský knižní veletrh, s. 32

¹² LOTTMAN, Herbert R. New venue for Leipzig Fair. s. 12

¹³ KNOLLOVÁ, Světlana. Perličky z mezinárodního knižního veletrhu v Lipsku. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <<http://www.ikaros.cz/node/1631>>

Ředitelem veletrhu je Oliver Zille,¹⁴ organizátorem potom Leipziger Buchmesse GmbH.¹⁵

Díky konání veletrhu v březnu, se řadí mezi tzv. „jarní veletrhy“.

V 2009 navštívilo veletrh 147 tis. návštěvníků, 29% z nich byli odborníci. Zúčastnilo se přes dva tis. vystavovatelů z SRN (1585), Rakouska (175), Švýcarska (71), Lucemburska (17), Ruska (14), Polska (6), Itálie (6), České republiky (13), Číny, USA, Tajwanu, Slovenska, Maďarska, Korey. Byly představeny veškeré druhy tištěných médií, digitálních médií, prezentována byla televize a rádiové stanice.¹⁶

Tématem letošního veletrhu bylo vzdělání, v rámci kterého probíhaly odborné akce, zvláštní výstavy a prezentace, jež se věnovaly všem aspektům výchovy. Na téma vzdělání byl pořádán tzv. Karrieretag Buch + Meiden. Probíhají také nejrůznější autorská čtení, kterým je přikládán značný význam, probíhají v rámci akce nazvané “Leipzig liest” (Lipsko čte). Akce letos nabídla zhruba 1900 autorských čtení s 1500 pozvanými autory a řadí se k největším akcím na podporu četby v Evropě. K autorským čtením nedochází jen na výstavišti, ale probíhají i na netradičních místech jako jsou restaurace, kostely, knihkupectví, muzea nebo také Zoo. Předčítáno bylo z děl řady známých autorů, jmenujme Wilhelm Genahzino, Günter Grass, Julia Franck, Wladimir Kaminer, Daniel Kehlmann, Alexa Hennigt von Lange, Benjamin Lebert, Mirjam Pressler, Juli Zeh. Ze zahraničních např. T.C. Boyle, Péter Esterázy, György Konrád, Gert Mak, Kiran Nagarkar, Olga Tokarczuk, Jonathan Stroud atd.¹⁷

„Významnou doprovodnou veletržní akcí veletrhu bývá sympozium s názvem „Fórum odborné knihy a vědy“, jež se věnuje zavádění a využívání nové techniky a nových médií v nakladatelství a knihkupectví, přenosu dat, a hlavně pak elektronickému publikování v širokém uživatelském kontextu.“¹⁸

¹⁴ Obchodním ředitelem je Wolfgang Marzin

¹⁵ *Leipziger Buchmesse*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <<http://www.leipziger-buchmesse.de/>>

¹⁶ *Informace o Knižním veletrhu v Lipsku 2009*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/informace-knizni-veletrh-lipko-2009/1000636/52516/#TOP>>

¹⁷ tamtéž

¹⁸ VLASÁKOVÁ, Blanka. Lipský veletrh '95. s. 102

Veletrh se zaměřuje také na odbornou knihovnickou veřejnost, pro kterou jsou pořádány každoročně semináře. Pravidelně se na něm představuje mimo jiné také Národní knihovna ČR.

Svou oblíbenost získal také díky podpoře mladých začínajících autorů, čtení a čtenářů, jež se mohou v budoucnu stát pravidelnými vystavovateli, vystavujícími zde svá vycházející díla.

Během veletrhu se každoročně udílí dvě důležité ceny. První je Preis der Leipziger Buchmesse - Cena Lipského veletrhu), uděluje se od roku 2005 za díla v kategorii beletrie, populárně naučná kniha a překlad. Vítězi je udělena odměna, která letos dosáhla výše 45 tis. EUR.¹⁹

Druhou cenou je "Leipziger Buchpreis zur europäischen Verständigung" - Lipská knižní cena evropského porozumění.²⁰ Uděluje se od roku 1994 autorům, kteří se zásadním způsobem podíleli na porozumění v Evropě, především mezi Evropou východní a západní. Uděluje ji Asociace německých nakladatelů a knihkupců v Lipsku, Město Lipsko, Svobodný stát Sasko a Lipský veletrh. Vítěz získá 15 tis. EUR.

Česká účast na veletrhu je zajišťována společností Svět knihy s.r.o. za podpory Ministerstva Kultury České Republiky (dále jen MK ČR). Mezi pravidelnými vystavovateli z ČR jsou např. Nakladatelství Academia, Praha, Nakladatelství Albatros, Praha, Nakladatelství Argo, Praha, Nakladatelství ČVUT, Praha, Fermata, a.s., Čelákovice, Harry Putz Liberec, Nakladatelství Mladá fronta, Praha, Svět knihy, s.r.o., Praha. Expozice nabízí přehled českých publikací a jejich německých překladů.

Organizátoři se snaží připravit bohatý doprovodný program, jehož součástí bývají autorská čtení a besedy se spisovateli.

V roce 2009 se na veletrhu z českých spisovatelů představila Sylva Fischerová, Tereza Boučková, Martin Šmaus nebo Miloš Urban.

České knihy jsou představovány na veletrzích formou výstav – Nejkrásnější české knihy, Laureáti literárních cen za rok 2007 a 2008.

¹⁹ *Leipziger Buchmesse*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: < <http://www.leipziger-buchmesse.de>

²⁰ V roce 2009 ji získal známý německý spisovatel, filozof a historik Karl Schlögel

Obrázek 2: Výstaviště v Lipsku

2.2 Bologna Children's Book Fair

Obrázek 3: Logo veletrhu v Bologni

Bologna Children's Book Fair se řadí mezi mezinárodní veletrhy zaměřené výhradně na děti a mládež. Veletrh zahrnuje všechny oblasti produkce pro děti a mládež. Koná se na přelomu března a dubna.

Historie

První ročník knižního veletrhu se konal roku 1965 v Italské Bologni. Z hlediska typologie se řadí ke zcela obchodním veletrhům, účastní se ho především nakladatelé dětské literatury a multimediálních produktů, učebnic, spisovatelé, literární agenti, ilustrátoři, filmoví a televizní producenti, obchodní developeri, učitelé, distributoři, překladatelé, zástupci mezinárodních organizací, učitelé a knihovníci. Zúčastnit se veletrhu proto mohou pouze odborní návštěvníci, kteří již dosáhli 18-ti let.²¹

²¹ *Bologna children's book fair*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <
http://www.bolognachildrenbookfair.com/bcbf09_index.asp?m=107&l=2&ma=357>

Základní myšlenkou této knižní akce od jejího prvního ročníku je výměna autorských práv. Dalším důvodem je také najít nejlepší dětské nakladatelství a multimediální produkci, shromažďovat a vytvářet kontakty k navázání nových pracovních vztahů, objevovat stále nové obchodní příležitosti a prodiskutovat poslední novinky v dané problematice.

Veletrhu se účastní nakladatelé z celého světa. Vystavují zde nakladatelé nejen z Evropy, ale také z Ameriky, Asie a Afriky.²²

Veletrh pořádá italská společnost Bologna Fiere Group, která organizuje řadu dalších odborných konferencí a výstav. Tradičně se koná v prostorách výstaviště Bologna Fair Centre - Piazza Costituzione Entrance na rozloze 20 tis. m².

Od roku 1967 se každoročně koná v rámci veletrhu ilustrátorská výstava (Illustrators exhibition), která je určena ilustrátorům z celého světa pro prezentaci své práce v kategorii Fiction a Nonfiction. Výstavy se účastní mnoho ilustrátorů z více než 60 zemí světa. Mezinárodní porota z nich potom vybírá vítěze. V roce 2008 se této výstavy účastnila také Česká republika.

Česká republika se také řadí mezi každoroční zástupce na veletrhu, najdeme zde např. nakladatelství Albatros, Knižní klub, Mladou frontu, Fragment a další. Účast zajišťuje podobně jako u jiných zahraničních veletrhů společnost Svět knihy s.r.o., již podporuje MK ČR.²³

²² *Bologna children's book fair*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <<http://www.bookfair.bolognafiere.it/images/bcbf2009/cstampa09/generale09bisgb.pdf>>

²³ *Bologna children's book fair*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <http://www.bookfair.bolognafiere.it/bcbf09_index.asp?m=107&l=2&ma=357>

Obrázek 4: Dětský veletrh v Bologni

Současnost

V oblasti literatury pro děti a mládež se Bologna Children's Book Fair řadí k nejvýznamnějším mezinárodním událostem roku. Hlavním úkolem veletrhu je prodej autorských práv, a proto je přímo v prostorách výstaviště zřízena centra The Literary Agents Centre, TV/Film&Licensing Centre a Translators Centre, která jsou k dispozici vystavovatelům po celou dobu konání veletrhu.

The Literary Agents Centre slouží k jednání a prodeji autorských práv, TV/Film&Licensing Centre je určeno pro nákup práv k filmovému zpracování knih a Translators Centre je potom překladatelské centrum, kde nakladatelé a překladatelé jednají o nákupu knih k překladu do jiných jazyků.²⁴ Prestiž veletrhu každoročně stoupá, přestože je stále určen pro odbornou veřejnost. Lidé se však mohou účastnit široké škály kulturních programů, slavností a seminářů, jejichž úkolem je propagace četby mezi mládeží. Doprovodné programy a akce, které se konají v průběhu Bologna Children's Book Fair, jsou přístupné široké veřejnosti.

Každoročně se zde také vyhlašuje řada cen. Uděluje se např. cena Bologna Ragazzi Award nebo nově Opera Prima.

Cena Bologna Ragazzi Award je jedna z nejvýznamnějších cen udělovaných se na veletrhu v kategoriích:

- Fiction - beletrie, kde najdeme práce z fantazie, pohádkových knih, popř. krátké nebo ilustrované povídky
- Non fiction – naučná literatura, jež nabízí publikace týkající se vědy, historie, umění, hudby, životopisy a nedávné události
- New horizon - nabízí poznatky z nakladatelského průmyslu v arabských zemích, Latinské Ameriky, Asie a Afriky – nabízejí nápady a úvahy o modernizaci uvedených států
- Opera Prima je zaměřená na hledání nových talentů v oblasti autorské a ilustrátorské.²⁵

²⁴ *Bologna children's book fair*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <<http://www.bookfair.bolognafiere.it/images/bcbf2009/cstampa09/generale09bisgb.pdf>>

²⁵ *Bologna children's book fair*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <http://www.bookfair.bolognafiere.it/bcbf09_index.asp?m=107&l=2&ma=357>

V roce 2009, kdy byla čestným hostem Korea, se veletrhu zúčastnilo 1300 vystavovatelů ze 67 zemí.

2.3 London Book Fair

Obrázek 5: Logo Londýnského veletrhu

Knižní veletrh v Londýně (dále je LBF) ve Velké Británii se koná obvykle v dubnu a trvá tři dny. V rozdělení bychom jej mohli začlenit mezi knižní veletrhy obchodní, účast podléhá registraci, kterou lze provést i v průběhu celého veletrhu. Při včasné registraci lze získat zlevněnou vstupenku umožňující přístup na semináře.

Hlavním předmětem obchodu jsou autorská práva a licence – jejich nákup a prodej.

Vystavují zde především odborníci z oblasti knižního obchodu, knihovníci a také studenti literatury či jiných blízkých oborů. LBF je zajímavý například zastoupením středně velkých a menších mezinárodních nakladatelství.

Organizátorem veletrhu je mezinárodní firma Reed Exhibitions, která mimo LBF organizuje veletrhy BookExpo America, BookExpo Canada, Tokyo International Book Fair a Salon du Livre.²⁶

Reed Exhibition je také celosvětovým vydavatelem obchodních časopisů Publishers Weekly, Library Journal, School Library Journal and Variety.²⁷

Historie

První ročník LBF se konal v roce 1971 a nesl název Small and Specialist Publisher Exhibition - Výstava malých specializovaných nakladatelství (SPEX). Byl určen především knihovníkům. Postupně se rozrůstal, vystavovat zde začalo čím dál více nakladatelů a dnes je po FBM druhým nejvýznamnějším obchodním veletrhem v Evropě. A stal se také veletrhem mezinárodním.

²⁶ *The London Book Fair*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: < <http://www.londonbookfair.co.uk> >

²⁷ tamtéž

LBF měnil místo svého působiště. Nejprve výstava probíhala v Barbicanu, což bylo kulturní centrum postavené na konci šedesátých let ve středu Londýna. Avšak vzhledem k neustálému rozrůstání vystavovatelů, prostory přestaly brzy vyhovovat. Nalezlo se nové místo, výstavní síň Olympia Grand Hall, které svou rozlohou (přibližně 20 tis.m²) více splňovalo podmínky pro vystavovatele.²⁸ V Olympia Grand Hall se uskutečnilo jedenáct ročníků a v roce 2006 se veletrh přesunul do Docklands area. Místo však zcela nevyhovovalo návštěvníkům především svou polohou, proto se nadále hledalo vhodnější místo.

Současnost

V roce 2007 veletrh proběhl ve výstavním centru Earl's Court, v londýnské čtvrti Kensington, poté když Reed Exhibition podepsal s výstaviště smlouvu o spolupráci.

Ředitelem veletrhu je od roku 2002 Alasteir Burtenshaw.

Hlavním předmětem zájmu veletrhu je jednání zástupců nakladatelství a literárních agentů o prodeji autorských práv. Nejedná se jen o díla literární, předmětem zájmu jsou také práva k filmovým a televizním dílům. K tomu slouží speciální středisko International Rights Center (ICR) s asi 400 jednacími stolky, u kterých jsou vždy neustále k dispozici zaměstnanci nakladatelských firem a literárních agentur. K lepší orientaci slouží seznam všech účastníků v ICR, který je na veletrhu vydáván.

Probíhají zde také nejrůznější semináře, které se zabývají knižním prodejem v Evropě, USA, v Africe a jiných zemích světa a také oblastí knihovnictví.

Mezi tradiční akce, uskutečněné na LBF je například vyhlášení mezinárodní ceny pro mladého nakladatele, nebo cena Lit Idol, jejímž cílem je nalézt nového slibného autora.

Český národní stánek se LBF poprvé zúčastnil v roce 1999.

Tradičně se zde představují především anglické překlady dětské literatury nakladatelství Albatros, které jsou ve světě velmi oblíbené. Kromě Albatrosu na LBF nalezneme také řadu dalších českých nakladatelství (Mladá Fronta, Smart Press atd). Prezentaci na veletrhu zajišťuje společnost Svět knihy ve spolupráci s MK ČR.

²⁸ KOSTAROVÁ, Kateřina. Londýnský knižní veletrh po třicáté páté. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <<http://www.ikaros.cz/node/1632>>

Nakladatelství zde nabízejí autorská práva zahraničním nakladatelství českých děl a zároveň usilují o překlady do českého jazyka.

Největší výstavní plochy mají mezinárodní konsorcia Hodder Headline Radkom House nebo Penguin, samozřejmě zde najdeme také nezávislá nakladatelství např. Independent Publishers Guild.

V posledních letech je dána vždy nějaké zemi nebo určitému regionu možnost více prezentovat svou literární činnost nebo trh, tzv. Market Focus.

Hlavní cíle Market Focus:

- posílit nakladatelské a kulturní vztahy mezi vybranou zemí/regionem a mezinárodním nakladatelským průmyslem
- informovat svět o literatuře a kultuře vybrané země/regionu
- podpořit vydavatelský trh z vybrané země/regionu - jejich knihy a literaturu ostatním zemím světa
- napomoci vybrané zemi/regionu při obchodu knižního trhu s ostatními částmi světa²⁹

Obrázek 6: Digital Zone na veletrhu v Londýně

V roce 2008 tuto možnost získal arabský knižní trh – jeho kultura a literatura. Bylo možno shlédnout faksimile arabských rukopisů, především Koránu, nebo arabskou verzi Ptolemaiova astronomického pojednání Almagest (“Velká kniha”), původně napsaného řecky. “Velký zájem vyvolávala maketa Svaté mešity v Mekce. Arabskou literaturu představovalo několik prozaiků, básníků a autorů memoárů, mezi nimi také egyptský spisovatel Alla Al Aswany, jeho román Omaret Yakobean (Příběhy z domu Yacoubian),

²⁹ *London Book Fair*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <<http://www.londonbookfair.co.uk>>

kteří jsou v Británii nejnámější a těší se zde velké popularitě: Román byl úspěšně zfilmován a dokonce prezentován na jednom z minulých českých Febiofestů.³⁰

Letos (2009) měla možnost prezentovat svůj knižní trh Indie.

LBF bývá obvykle velice dobře organizován, a přestože je zaměřen zcela na odbornou veřejnost, návštěvnost bývá velmi vysoká. Schází se zde především nakladatelé, knihovníci nebo studenti literatury či příbuzných oborů. Jeho program je velice široký a představuje se na něm nejen britská, ale také mezinárodní knižní produkce.

English PEN literary Cafe – nabízí pod záštitou English PEN prostor pro obchodníky debatovat s autory o jejich práci. Mezi autory, kteří navštívili veletrh v roce 2009 nalezneme např. Umberta Eca, Jamese Pattersona nebo Williama Boyda. Po jejich vystoupení byla možnost uvnitř literárních kaváren uzavřít obchod s autorskými právy na kopie jejich prací.

Autor of the Day, kdy se celý jeden den zabývá jedním autorem.³¹

Cook book Corner – Kuchařský koutek – kde se prezentují své schopnosti slavní šéfkuchaři z celého světa.

Od roku 2009 nachází zde místo Digital Zone and Theater (viz **Obrázek 6**), neboť neustále roste potřeba vydavatelů porozumět digitálnímu světu.

2.4 Warsaw International Book Fair

Obrázek 7: Logo veletrhu ve Varšavě

³⁰ KNOLLOVÁ, Světlana. Londýnský knižní veletrh. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <<http://www.ikaros.cz/node/4708>>

³¹ Poprvé se uskutečnil v roce 2006

Mezinárodní Varšavský knižní veletrh se řadí k nejvýznamnějším veletrhům v Evropě. Koná se každoročně v květnu v Paláci kultury a vědy ve Varšavě (viz **Obrázek 8**) a trvá čtyři dny.

Pořadatelem veletrhu je společnost Ars Polona s.a.,³² na organizaci se podílí od roku 1990 s polskou komorou.³³

Obrázek 8: Vstup na varšavský veletrh

Historie

První ročník se uskutečnil v roce 1955 v Poznani, od roku 1957 se přesunul do Varšavy a stal se jednou z nejdůležitějších kulturních událostí ve východní Evropě. V roce 1981, kdy došlo k uvolnění režimu, byl na veletrhu zaznamenán větší počet zahraničních účastníků nejen z východního bloku.³⁴

Do roku 1989, v době omezených možností, poskytoval knižní veletrh ve Varšavě polskému čtenáři nákup tzv. západní literatury nebo materiály ze západu. Mohli se zde také setkávat vydavatelé z východu a západu, licenční agenti, literární agenti a autoři.

Značnou podporu má od svého prvního ročníku v médiích, díky nimž je o veletrhu spravována široká veřejnost.

³² Společnost zahájila svou činnost v roce 1953 a byla první společností v centrální východní Evropě, která se zabývala vývozem a dovozem knih a vědeckých časopisů, vývozem polských knih a edičních řad, dovozem naučných časopisů, dovozem světových knižních edic z nejrůznějších oblastí lidského poznání. Vybírá také zcela odlišný sortiment jako např. moderní umělecké sbírky, kvalitní filatelistické objekty a dováží hudební nástroje a publikace.

³³ TOMLJANOVICH, Izabella. The Warsaw International Book Fair and Its Audience, s.9

³⁴ Bylo jich téměř 300, avšak v následujících letech, v době stanného práva se počet snížil na max. 170-180 vystavovatelů.

Setkávají se zde čtenáři, vydavatelé a milovníci knih a dochází zde ke spolupráci mezi polskými nakladateli. Diskutuje se o aktuálních problémech polského knižního trhu. Řadí se mezi veletrhy, kde je upřednostňováno obchodování s autorskými právy, následně o víkendu je potom přístup umožněn široké veřejnosti.

Veletrh má velmi rozsáhlý program.³⁵

Politická situace vždy ovlivňovala Varšavský mezinárodní knižní veletrh. Po roce 1989 došlo k velkému zvýšení zahraničních hostů, zúčastnilo se jich kolem 250, v současné době do Polska přijíždí kolem 800 vystavovatelů z asi 35 zemí a navštíví jej 40 tisíc lidí.

Současnost

„Veletrh poskytuje nejúplnější přehled polské knižní produkce. Je uznávaným místem pro prodej a nákup autorskoprávních licencí.“³⁶

K prodeji autorských práv a obchodních setkání odborníků probíhá pouze první den veletrhu, prostory jsou od pátečního rána otevřeny pro širokou veřejnost. Pro ně se připravuje řada doprovodných akcí a pořadů. Uděluje se cena Kniha roku nebo jiné literární ceny.

Probíhají konference, semináře, autogramiády nebo setkání se spisovateli.

Autogramiádu zde měli např. Pablo Coelho, Norman Davies, Stephan King a mnoho dalších.³⁷

Účast ČR zajišťuje společnost Svět knihy za podpory MK ČR, která se představuje v rámci tzv. Visegrádské čtyřky.³⁸ Česká republika vystavuje na společné ploše s nakladateli ze Slovenska, Maďarska a Polska. Mezi českými spisovateli, jež se zúčastnili veletrhu ve Varšavě najdeme Michala Ajvaze, Víta Kremličku nebo Emila Hakla.³⁹

³⁵ ARS POLONA s.a. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <<http://www.bookfair.pl/>>

³⁶ KONÍČKOVÁ, Natálie. *Mezinárodní knižní veletrh ve Varšavě*.

³⁷ LOTTMAN, Herbert R. *Warsaw Fair*. s. 6

³⁸ Tzv. V4 vznikla v roce 1991 a patří do ní kromě nás ještě Maďarsko, Polsko a Slovensko

³⁹ MÉCHUROVÁ. *Zpráva ze služební cesty*.

Polsko, se díky svému rozsáhlému knižnímu trhu, zařadilo do servisu International Publishing Monitor.⁴⁰

2.5 Europäischen Kinder- und Jugendbuchmesse Saarbrücken

Obrázek 9: Logo veletrhu v Saarbrückenu

Knižní veletrh pro děti a mládež v Saarbrückenu (Německo) je ryze soukromá akce, které se pravidelně účastní odborníci a nakladatelé knih pro děti a mládež. Pořádán společností Sitz des Vereins založenou v roce 2002 a značně podporován Mezinárodním sdružením pro dětskou knihu – International Board on Books for Young People (dále jen IBBY) (viz **Kapitola 4.1.1**).

Koná se v květnu, trvá pět dní a probíhá na tamějším zámku.

První ročník veletrhu se uskutečnil v roce 2000. Účast ČR na veletrhu zajišťuje česká sekce IBBY, České centrum v Berlíně, Nadace Český literární fond, Česko - německý fond budoucnosti a vystavující nakladatelství.

Z českých nakladatelství se jej účastní pravidelně nakladatelství Albatros.

Česká republika přijala na veletrhu v roce 2009 roli čestného hosta (Guest of Honour), zúčastnilo se ho osm českých nakladatelství, které se zaměřují na produkci dětské literatury.⁴¹

2.6 Götterborg book Fair

⁴⁰ International Publishing Monitor – společnost, která vznikla v Londýně v roce 1998, zabývající se organizací (monitorováním) mezinárodního nakladatelského trhu. Mezi státy, kterými se firma zabývá je Německo, Brazílie, Nizozemí, Flandry, Polsko, Rusko a třetina USA. *World Publishing Monitor*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z:

<<http://www.lyrasis.org/Products%20and%20Services/Catalog/W/World%20Publishing%20Monitor.aspx>>

⁴¹ *Ibby Czech Republik*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <<http://www.ibby.cz/>>

Obrázek 10: Logo veletrhu v Götteborgu

Götteborg book Fair (Švédsko) je jeden z nejvýznamnějších knižních akcí konajících se v severní Evropě. Obvykle připadá na konec září, trvá čtyři dny a probíhá ve Švédském výstavním a kongresovém centru v Götteborgu (Swedish Exhibition Center in Götteborgu)⁴². Pořadatelem je společnost Bok & Bibliotek i Norden AB, která mimo knižní veletrh produkovala ještě další veletrhy, např. Fotografický trh (1991, 1993, 1995), Divadelní trh (1995), Hudební trh (1996) atd.⁴³

Historie

První ročník se uskutečnil v roce 1985. Zpočátku byl určen především knihovníkům a učitelům, kterých v prvním roce bylo pět tisíc. Později se však stal švédským literárním festivalem, otevřel své brány široké veřejnosti a stal se jedním z největších v Evropě. V roce 1985 jej navštívilo přes 25 tis. lidí.⁴⁴

Účastní se jej každoročně řada autorů, vydavatelů, agentů, učitelů, knihovníků a milovníků knih. Jejich počet každým rokem stoupá. Zhruba 31% účastníků jsou z obchodu, největší dvě skupiny stále tvoří knihovníci a učitelé.

Současnost

Ze všech veletrhů na světě nabízí nejsouhrnnější a nejvšeobecnější programy a konference. V roce 2009 je plánováno 442 seminářů s více jak 785 účastníků z 25 zemí. Předsedou veletrhu je Bertil Falck, místopředsedou Lennart Mankert.

Vystavuje zde více jak 800 vystavovatelů z knižního obchodu, jež se zabývají oblastí fikce, naučnou literaturou, knihami pro děti a mládež, vzdělávacími knihami, obrázkovými knihami, časopisy, beletrií, komiksy atd.

Knižní veletrh se skládá ze tří souběžných sekcí

- komplexní konferenční program seminářů a událostí
- několik výstavních dvoran s pokračujícími aktivitami v sedadlech na zvláštních stupních

⁴² v roce 2008 se vystavovalo na ploše 13,5 tis. m². *Göteborg*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <http://bok-bibliotek.se/Global/eng_folder.pdf>

⁴³ *Göteborg book fair*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <<http://bok-bibliotek.se/>>

⁴⁴ tamtéž

- mezinárodní právní centrum (The International Rights Center - IRC) pro vydavatele a agenty na nákup a prodej autorských práv, což je nejdůležitější centrum pro obchodníky ze severských zemí

Specialitou knižní veletrhu v Göteborgu je návštěva vždy alespoň jednoho nositele Nobelovy ceny. Nejčastěji jsou to nositelé Nobelovy ceny za literaturu, avšak veletrh zaznamenal návštěvu nositele Nobelovy ceny míru nebo v medicíně.

Tuto tradici započal již v roce 1985 Isaac B. Winter a sklídl nevítaný úspěch.

Návštěvnost veletrhu v jednotlivých letech:⁴⁵

1985	5 000
1990	56 000
1995	97 000
2000	105 000
2005	107 000
2007	108 000
2008	101 208

Tabulka 1: Návštěvnost veletrhu v Göteborgu

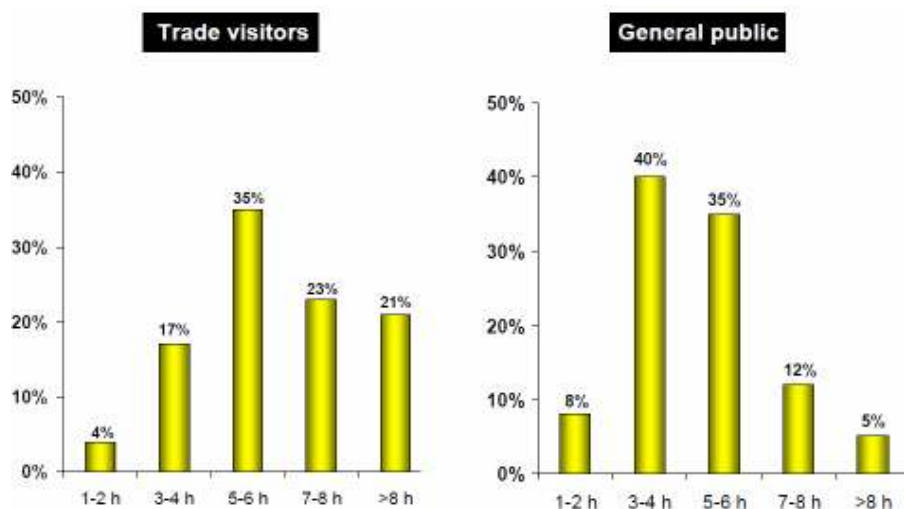
Důraz je kladen především na literaturu severských zemí v roce 2008 se nesl v duchu knižní produkce a kultury Litvy, avšak letos bude čestným hostem - Guest of Honour Španělsko a španělský jazyk.

Veletrh nabízí řadu programů, výstav, setkání s autory, autogramiády. Probíhá např. seminář, jehož cílem je představit návštěvníkům literaturu z různých zemí světa, překládanou do švédského jazyka. Jsou pozváni autoři z různých zemí, kterým je věnován prostor na seznámení s literaturou svého národa. V rámci programu Hlasy z.... (Voices from...) se v roce 2009 představí také Česká republika, kterou budou na veletrhu zastupovat významní spisovatelé Jaroslav Rudiš, Miloslava Slavičková, Jáchym Topol nebo Dagmar Hartlová. Nastíní situaci o naší zemi, rozeberou literaturu u nás a budou reprezentovat překlady českých prací do švédštiny. Návštěvníci mohou poznat českou

⁴⁵ Göteborg book fai [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <<http://bok-bibliotek.se/>>

literaturu na přednáškách, besedách a schůzkách se spisovateli. Akce českých spisovatelů byl sestaven českým centrem ve Stockholmu a tamější univerzitou.⁴⁶

Počet hodin strávených na veletrhu:⁴⁷

Graf 1: Počet hodin strávených na veletrhu v Götteborgu

2.7 Frankfurter Buchmesse

Obrázek 11: Logo veletrhu ve Frankfurtu

Frankfurtský knižní veletrh (dále jen FBM) je největší knižní veletrh na světě a řadí se k nejstarším akcím svého druhu. Koná ve Frankfurtu nad Mohanem (Německo). Obvykle probíhá v říjnu a trvá pět dní, od středy do neděle. „Svou podstatou je především kontraktační akcí a je určen zejména odborné veřejnosti z řad literárních agentur, nakladatelství, specializovaných odborů ministerstev kultury, literárních center či pořadatelů literárních festivalů a dalších knižních akcí.“⁴⁸

FBM se zaměřuje na obchod s autorskými právy. Každoročně dokáže přilákat nakladatele a kulturní organizace z více než sto zemí světa.

Historie

⁴⁶ *The seminář programme 2009*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <http://www.citarny.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=1662>

⁴⁷ *Göteborg*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <http://bok-bibliotek.se/Global/eng_folder.pdf>

⁴⁸ *Svět knihy* [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.svetknihy.cz/cz/menu/knizni-akce-v-zahranici/podzimni-veletrhy-2009/>>

Již ve dvanáctém století obchodníci na svých kupeckých cestách obchodovali s literárními pracemi, které se jim dostávaly do rukou.

Počátky FBM sahají do poloviny patnáctého století a váží se k vynálezcí knihtisku Johannu Gutenbergovi. Začaly se vydávat první knihy a přímým důsledkem toho se s nimi začalo také obchodovat. Vzrůstal počet knihtiskařů a vydavatelů, kteří chtěli s novým zbožím obchodovat a rozšířit jej do společnosti. Hledala se místa, kde by se mohl soustředit obchod s tištěnými knihami a jejich kopiemi, jež se tvořily ručním opisováním.⁴⁹ Některá tato místa nabyla na důležitosti a postupně se rozrůstala. K jednomu z nejvýznamnějších míst patřil i Frankfurt nad Mohanem. Město představovalo velmi důležitou obchodní cestu, obchodníci nejen z Orientu, ale i ze západu jím projížděli při svých obchodních cestách. Proto se Frankfurt stal centrem kulturního a politického života.

Probíhal zde obchod s tiskaři a vydavateli, kteří nabízeli svá díla nejen obchodníkům, ale také knihovnám, jež díky trhům získávali cenná díla do svých fondů.

Veletrh začali od konce patnáctého století navštěvovat známi tiskaři-nakladatelé, např. Thomas Anselm z Tubingenu nebo Franz Birckmann z Cologne.⁵⁰

V roce 1501 se zúčastnilo více než 1 100 tiskařů z 254 evropských měst, kteří prezentovali přes 30 tis. prací s více než 12 mil. kopií.

V šestnáctém století zde začali přijíždět nejrůznější filozofové a spisovatelé jako např. Erasmus Rotterdamský, jemuž byl veletrh velmi blízký (bylo zde prezentována řada jeho děl), Giordano Bruno a další.

V roce 1564 byl poprvé vydán katalog vystavovatelů („Book Fair Catalogue“),⁵¹ který však nebyl kompletní. V roce 1592 začal Nicolaus Basse publikovat kompletní seznam všech již dříve vydaných katalogů knižního veletrhu.

Zhruba od poloviny 17. století začal FBM zažívat krizi. Mezi roky 1680 – 1690 se téměř všechny nakladatelské domy zhroutily. Kolaps nastal především díky neschopnosti prodejců knih přizpůsobit se novým podmínkám v prodeji. Knihy se již neprodávaly jen na veletrhu, ale prodávaly se po celý rok.

⁴⁹ Knihy byly psány především latinsky

⁵⁰ WEIDHAAS, Peter, *A history of Frankfurt Book Fair*, s. 41

⁵¹ napsal jej Georg Willer z Aušpurku

Roli v tehdejší atmosféře hrála také reformace, lidé se postupně přesunuli do Lipska, jež bylo na rozdíl od Frankfurtu protestantské. Postupně se Lipsko stávalo novým centrem. Což se povedlo především zásluhou lipských obchodníků, kteří byli mnohem pružnější a přizpůsobivější novému způsobu prodeje oproti obchodníkům ve Frankfurtu.

Lipsko se stalo centrem německého knižního obchodu a svou pozici udrželo na další dvě století.

Po velice dlouhou dobu se ve Frankfurtu knižní veletrh nekonal. Snahy o znovuoobnovení veletrhu sahají do doby po první světové válce, avšak nebyly příliš úspěšné. První mezinárodní veletrh ve Frankfurtu se zde konal od 1. do 10. října 1918, až do roku 1929 se konaly veletrhy zaměřené obchodně vždy na jaře a na podzim, avšak žádný se netýkal knih. Stále se proto hledala možnost a inspirace pro vznik knižního veletrhu a rozšíření knih do zahraničí. Pomoc měla přinést Asociace pro zahraniční knižní trh, avšak neshledala Frankfurt jako ideálního partnera pro konání knižního veletrhu.

Jedinou knižní akcí konající se ve Frankfurtu byla výstava „Německá kniha“ („Het Duitse Book = „The German Book“) od 7. ledna do 8. února 1922.

Druhá světová válka, jež začala v září 1939, však přinesla změny v dosavadní situaci. Lipsko bylo nejprve okupováno Německem a poté převzala moc Sovětská armáda. Veletrh, jež se zde konal, byl zaměřen především na sovětskou literaturu. Byla ustanovena komise, která měla najít nové vhodné místo pro konání veletrhu na druhé straně železné opony. Zásluhou německých knihkupců a vydavatelů se od 18. do 25. září 1949 uskutečnil v kostele Svatého Pavla ve Frankfurtu první ročník FBM. K rozhodnutí, že se veletrh bude konat právě ve Frankfurtu, přispěla skutečnost, že se zde slavilo dvou sté výročí narození Johanna Wolfganga von Goetheho.⁵²

FBM se tak stal prvním poválečným knižním veletrhem, zúčastnilo se ho 205 německých vystavovatelů, představili deset tis. titulů a navštívilo jej 14 tis. návštěvníků.⁵³

Na tom, že se veletrh v roce 1949 vůbec uskutečnil, měli velký podíl tři muži. Prvním byl Wilhelm Müller, který se stal ředitelem FBM,⁵⁴ Alfred Grade, zřejmě

⁵² Německý básník, prozaik, dramatik, historik umění a umělecký kritik, právník a politik, biolog a stavitel. (Johann Wolfgang von Goethe. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://cs.wikipedia.org> >

⁵³ WEIDHAAS, Peter, A history of Frankfurt Book Fair, 133

nejsilnější obhájce pro znovuzrození knižního veletrhu, předseda Asociace nakladatelů státu Hessensko a Heinrich Cobet.

Veletrh velmi rychle dosáhl úspěchu. V roce 1953 zahájil Sir Stanly Undin FBM slovy „Frankfurtský fénix povstal z Lipského popela.“⁵⁵

V roce 1953 zahraniční vystavovatelé převýšili počet domácích vystavovatelů v poměru 534:524. Začala tím tradice mezinárodního knižního veletrhu, která pokračuje dodnes.⁵⁶

V šedesátých letech se pozice knižního veletrhu upevňovala, přibývaly země, jež se veletrhu účastnily. Po hospodářské krizi v roce 1929 se znovu začala rozvíjet ekonomika a s přímou úměrou rostl zahraniční obchod. V roce 1963 navštívilo veletrh přes 100 tis. lidí a počet vystavovatelů také nadále rostl. Bylo nutné rozšířit vystavovací prostory. Z původních 7 tis. m² se rozšířily na 36 tis. m².

Od roku 1950 je součástí veletrhu vyhlášení ceny tzv. Mírová cena německých knih (Peace Prize of the German Book Trade). Uděluje ji Asociace německých nakladatelů a knihkupců. Je to ocenění lidem, kteří svou činností přispěli k zachování míru. Oceněnými jsou obvykle spisovatelé, vědci nebo umělci. Mezi nimi nalezneme jména jako Max TAU (1950), Alberta Schweitzera (1951), Astrid Lingren (1978), Yehudi Menuhin (1979), Václav Havel (1989), Claudio Magris (2005) a mnoho dalších.⁵⁷

Sigfred Taubert, který byl ředitelem v letech 1958-1973, postupem času začal pohrávat s myšlenkou, že by se každoročně jiná země stala zemí hostitelskou a prezentovala by svou literaturu a kulturu a celý veletrh by se nesl v duchu hostitelské země (Guest of Honour). První hostitelskou zemí se v roce 1976 stala Latinská Amerika Tato tradice se uchovala dodnes.. Od roku 1980 se na FBM prezentují nejen tištěné knihy, ale také elektronické dokumenty.

⁵⁴ vystřídán Sigfredem Taubertem

⁵⁵ WEIDHAAS, Peter, *A history of Frankfurt Book Fair*, s. 133

⁵⁶ *The 1950s.– a phoenix from the ashes: reconstruction and rehabilitation* [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.book-fair.com/en/anniversary/history/00708/index.html>>

⁵⁷ *Bücher befördern Ideen*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.börsenverein.de/de/portal/index.html>>

Seznam témat a hostitelských zemí.⁵⁸

Rok	Hostitelská země/téma
2011	Island
2010	Argentina
2009	Čína
2008	Turecko
2007	Katalánské země
2006	Indie
2005	Korea
2004	Arabský svět
2003	Rusko
2002	Litva
2001	Řecko
2000	Polsko
1999	Maďarsko
1998	Švýcarsko
1997	Portugalsko
1996	Irsko
1995	Rakousko
1994	Brazílie
1993	Vlámsko a Nizozemí
1992	Mexiko
1991	Španělsko
1990	Japonsko
1989	Francie
1988	Itálie
1986	Indie
1984	George Orwell
1982	Náboženství
1980	Černá Afrika
1978	Dítě a kniha
1976	Latinská Amerika;

Tabulka 2: Seznam témat a hostitelských zemí - FBM

V letech 1975-2000, kdy byl ředitelem veletrhu Peter Weidhaas, se FBM stal jedním z největších a nejproslulejších knižních veletrhů na světě.

Současnost

Organizátorem veletrhu od roku 1964 je německá společnost Ausstellungs-und Messe GmbH, společnost Svazu německých nakladatelů a knihkupců, která se podílí

⁵⁸ *Frankfurtský knižní veletrh*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <http://cs.wikipedia.org/wiki/Frankfurtsk%C3%BD_kni%C5%BEn%C3%AD_veletrh>

mimo FBM na organizaci mezinárodních knižních veletrhů v jihoafrickém Kapské městě nebo arabském Abu Dhabi. Ředitelem FBM je od 1. dubna 2005 Jürgen Boos.⁵⁹

Veletrh probíhající ve frankfurtském výstavním komplexu, je rozdělen do 10 výstavních hal.⁶⁰ Do těchto prostor bývá tematicky rozložena široká škála vystavovatelů. Obvykle největší prostor zabírají nakladatelství zaměřená na produkci knižní tvorby nejrůznějších žánrů od dětské literatury, beletristická díla až po odborné publikace. Nalezneme zde také literaturu náboženskou, zájmové publikace pro širší veřejnost a mapy. Větší pozornost se však klade na rozvíjející se elektronická média a informační technologie. Samostatný pavilon je věnován grafickému umění a probíhají zde i prezentace filmových, distribučních společností.⁶¹ Dělení pavilonu pro vystavovatele probíhá nejen podle zaměření jejich literatury, ale také se používá hledisko národnostní, proto část jednoho z pavilonů již několik let patří prezentaci knižní produkce z České republiky. Účast na zahraničních veletrzích zajišťuje společnost Svět knihy, s.r.o., společnost Svazu českých knihkupců a nakladatelů (viz **Kapitola 3.2.1**).

V české národní expozici na ploše 140 m², kterou organizuje MK ČR se prezentovalo 30 nakladatelů. Expozice byla v letošním roce architektonicky zcela nově koncipovaná (mění se každé tři roky) a návštěvníci oceňovali především její přehlednost a zajímavé nasvícení celého prostoru stánku. Na českém stánku proběhla řada výstav Nejkrásnější české knihy roku 2007,⁶² Překlady české literatury, nebo výstava Česká republika – 90⁶ zaměřená na vznik republiky a historické mezníky v jejím vývoji a mnoho dalších.

V rámci doprovodných programů, ve spolupráci s Českým centrem Berlín, proběhlo autorské čtení Ireny Douskové z knihy Hrdý Budžes.

⁵⁹ *History of the Book Fair*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <http://www.buchmesse.de/en/fbf/general/history_fbf/>

⁶⁰ téměř 172 tis. m²

⁶¹ ŠTASTNÁ, Petra. Frankfurtský veletrh zdaleka nepatří jen knihám. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.ikaros.cz/node/480>>

⁶² byly vystaveny v rámci kolekce Nejkrásnějších knih světa, které pravidelně připravuje německá nadace Stiftung Buchkunst. Při prezentaci svých aktivit představila společný projekt se společností Svět knihy, což byla výstava naplánovaná na červen 2009 ve vile Portheimka v rámci kampaně Rosteme s knihou, pod názvem Rosteme s knihou aneb Nejkrásnější knihy a ilustrace světa. *Česká účast na veletrhu*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.svetknihy.cz/cz/menu/knizni-akce-v-zahranici/frankfurtsky-knizni-veletrh-2008/#program>>

Ve spolupráci s Literature Across Frontiers (Literatura přes hranice) se Petr Kučera, autor překladu knihy Orhana Pamuky „Jmenuje se černá“, zúčastnil panelové diskuse na téma Turecká literatura v Evropě.

Mezi vystavovatele patřila např. nakladatelství Academia, Albatros, Archa 90, Aventinum, Společnost knihkupců a nakladatelů, Fraus, Graspo, nakladatelství Masarykovy univerzity v Brně, Mladá fronta, Suweco nebo Olympia.

Veletrhu se pravidelně účastní přes 7 tis. vystavovatelů z více než 100 zemí světa a navštíví ho přes 299 tis. lidí. První tři dny jsou vyhrazené především pro vystavovatele a tisk, uzavírají se obchody, vyjednávají se prodeje práv a licencí. Předmětem obchodu bývají knihy, jejich překlady, ale také filmové scénáře.

Zbývající dva dny – sobota a neděle, jsou prostory otevřeny pro širokou veřejnost. K tomu je také uzpůsoben program, který je obvykle sestaven z mnoha seminářů, workshopů, autorských čtení či autogramiád nejen s německými, ale i zahraničními hosty z řad spisovatelů a slavných osobností. Během let se zde představila řada velice známých literárních velikánů které zpestřily veletrh. Mezi nimi nalezneme Umberta Eca (1987) nebo Güntera Grasse (1988).

Pro tyto účely byla na veletrhu zřízena tzv. „modrá pohovka“, kam osobnosti usedají k rozhovoru (viz **Obrázek 12**).

Obrázek 12: Umberto Eco na "modré pohovce" ve Frankfurtu

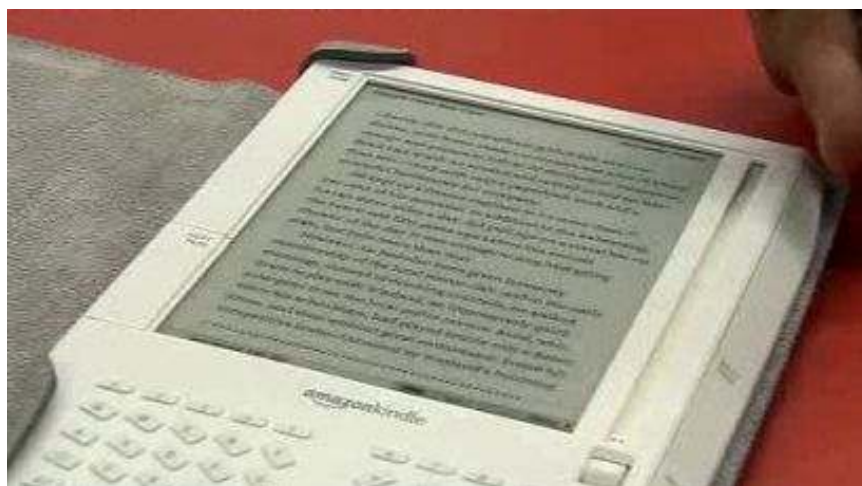
Neděle je jediným dnem na veletrhu, kdy je návštěvníkům umožněno zakoupit si nabízené knihy, avšak na rozdíl od jiných veletrhů zde nelze uplatnit veletržní slevy, proto zakoupené knihy lze získat pouze za běžnou cenu.

Součástí veletrhu bývá konference International Rights Directors Meeting, která se koná den před oficiálním zahájením veletrhu, kde se projednávají současné problémy v oblasti autorských práv, jejich licencí a hledají způsob, jak se problémům vyvarovat.

V posledních letech je stále více aktuální otázka digitálních dokumentů a jejich šíření, velký důraz je však také na vzdělávání nejen dospělých, ale především dětí, proto na FBM můžeme nalézt prezentace nakladatelů učebnic a knih pro vzdělávání.⁶³

Důležitou skupinou, na niž se organizátoři zaměřují jsou knihovníci. Probírají se aktuální problémy vztahující se k digitalizaci nebo archivaci knihovních fondů. Na stáncích významných světových vydavatelství jsou nabízeny fulltextové databáze s odbornými časopisy EBSCO, Elsevier, Springer nebo německé portály SISIS-Elektra nebo Central and Eastern European Online Library CEEOL).⁶⁴

V roce 2008 byla na veletrhu představena poprvé elektronická kniha, tzv. e-book (viz **Obrázek 13**). Zájem o ni neustále stoupá a vše nasvědčuje tomu, že se stává předmětem obchodování v knižním trhu budoucnosti.⁶⁵

⁶³ JOHNSON, Hannah. *International Rights Director Meeting*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://literaryrapture.blogspot.com/2007/10/international-rights-directors-meeting.html>>

⁶⁴ BUREŠOVÁ, Irena. Frankfurtský knižní veletrh v zasetí arabského světa. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.ikaros.cz/node/1791>>

⁶⁵ *Ve Frankfurtu skončil knižní veletrh, do světa knih vstoupil eBook*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.ct24.cz:8080/kultura/literatura/32831-ve-frankfurtu-skoncil-knizni-veletrh-do-sveta-knih-vstoupil-ebook/>>

Obrázek 13: Ebook

Vydávají se katalogy vystavovatelů, adresáře a také tiskové i elektronické informace. Více než 8 tis. novinářů si předplácí vystavovatelské tiskové zprávy.

Předávají se různá ocenění, nejvýznamnější je však tzv. Mírová cena německých knih. Součástí veletrhu bývají restaurace, ale také třeba kadeřnictví.⁶⁶

2.8 Feria Internacional del Libro de Buenos Aires

Obrázek 14: Logo veletrhu v Argentině

K nejvýznamnějším knižním veletrhům konajících se v Jižní Americe se bezesporu řadí knižní veletrh v Buenos Aires v Argentině. Tradičně bývá v dubnu ve výstavní dvoraně v Buenos Aires, trvá tři týdny a patří k největším veletrhům na světě.

Historie

První ročník veletrhu se uskutečnil v roce 1975.

Veletrh vznikl především z toho důvodu, že v Argentině v sedmdesátých letech bylo velké množství nakladatelů, kteří si vydávali své knihy, avšak pouze ve francouzském jazyce. Protože neuměli mluvit jazykem jiným, bylo pro ně nemyslitelné, aby se vydali do Evropy na FBM nebo do Lipska. Proto se uskutečnil první ročník veletrhu, na němž byla prezentována literatura ve francouzském jazyce. Od té doby se řadí mezi veletrhy zaměřené na širokou veřejnost a patří k nejvýznamnější kulturní události Latinské Ameriky.

Současnost

Každoročně jej navštíví více než mil. milovníků knih, kteří nakupují literaturu ve všech jazycích, navštěvují debaty, jež jsou pořádány, autogramiády, prezentace a nejrůznější workshopy. Zabývají se také aktivitami pro dětské čtenáře. V této oblasti se klade velký důraz na výchovu mladých čtenářů, konají se nejrůznější diskuze, jak přivést

⁶⁶ LUKAVEC, Jan. Zápisky z Frankfurtu 2007. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <<http://www.ikaros.cz/node/4393>>

mládež k četbě, jakou roli v této situaci může mít televize a další média. Uskutečňují se také festivaly poezie, ústní vyprávění a předávají se ceny, např. za nejlepší vzdělávací knihu.⁶⁷

V roce 2001 se počet vystavovatelů vyšplhal na 1340 z 39 zemí.⁶⁸ Jeho ředitelkou je Marta Diaz.

Zájem o veletrh přivádí děti, kterých každoročně na veletrhu přibývá.

Na knižním veletrhu se podílejí:

- společnost spisovatelů Argentiny (Sociedad Argentina de Escritores - SADE)
- komora argentinských nakladatelů (Cámara Argentina de Publicaciones – CAP)
- komora argentinských knihkupců (Cámara Argentina del Libro (CAL) atd.

Mezi slavnými osobnostmi, které navštívili veletrh najdeme jména jako Ray Bradbury, Wilbur Smith, Tom Wolfe, Jose Saramago, Jose Mauro de Vasconcelos, Robin Cook, Pablo Coelho, Laura Esquivel, Brian Aldiss, Isabel Allene a další.

⁶⁷ *Buenos Aires Book Fair*. [online]. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z: <http://www.whatsonwhen.com/sisp/index.htm?fx=event&event_id=19224>

⁶⁸ OSPINA, Carmen. 28th Buenos Aires Book Fair, s. 3

3. Knižní veletrhy v České republice

Tradice knižních veletrhů v České republice není tak velká jako v zahraničí. Přesto však knižní trh v ČR nabízí velmi rozmanité veletrhy, z nichž na dva z nich přijíždějí zahraniční vystavovatelé a každoročně se sem vracejí (Svět knihy Praha, Veletrh dětské knihy v Liberci). Většina českých veletrhů začala vznikat až v 90. letech 20. století (výjimkou je Libri Olomouc). Některé také postupně zanikly např. Svět knihy Brno (2006) nebo Prachatice – Svět knihy dětem (2006). Důvodem byl malý zájem návštěvníků a vystavovatelů.

Veletrhy známé v zahraničí jsou veletrhy mezinárodními, u nás jde především o knižní výstavy spojené s literárním festivalem a prezentacemi knih na národní nebo regionální úrovni. Funkci mezinárodního veletrhu u nás splňuje pouze největší veletrh, Svět knihy Praha. Na veletrzích vystavují především čeští nakladatelé, knihovníci, obchodníci nebo tiskaři. Veletrh Svět knihy Praha a Veletrh dětské knihy v Liberci hostí také zahraniční vystavovatele. Ti se veletrhu v Praze účastní od jeho prvního ročníku a každoročně jich přibývá.⁶⁹

V českých podmínkách nelze uplatnit veletrh ryze obchodního charakteru, jaký můžeme vidět např. na veletrhu ve Frankfurtu nebo v Londýně, proto jsou všechny veletrhy otevřeny široké veřejnosti a prodej autorských práv je součástí knižního festivalu.

Veletrhy v České republice se těší velké oblíbenosti, o čemž svědčí počet přibývajících návštěvníků.

Součástí všech veletrhů bývá bohatý doprovodný program, který se může, ale také nemusí vztahovat k tématu veletrhu, které je vždy s předstihem vyhlášeno.

V době, kdy se čím dál více mluví o nezájmu čtení ze strany mládeže, se veletrhy staly místem, kde dochází k propagaci čtenářství formou kampaní a projektů předně pro děti a mládež.

⁶⁹ *Kronika mezinárodního knižního veletrhu Svět knihy Praha*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.svetknihy.cz/cz/menu/press/kronika-mezinarodniho-knizniho-veletrhu-svet-knihy-praha/>>

3.1 Veletrh dětské knihy v Liberci

Obrázek 15: Logo Libereckého veletrhu

Knižní veletrh, zaměřený zcela na propagaci knižního trhu pro děti a mládež a dětské čtenářství, se koná v březnu na výstavišti Liberci a trvá tři dny. Organizátorem akce je Sdružení pro Veletrhy dětské knihy, zakládajícími organizacemi jsou Krajská vědecká knihovna v Liberci, Liberecké výstavní trhy, technická univerzita, Liberecký kraj a Statutární město Liberec.

Historie

První ročník veletrhu se uskutečnil v roce 2003.

Hlavním důvodem vzniku veletrhu je uvědomění si závažného problému, který se týká především nezájmu dětí o knihu a čtení. Z tohoto důvodu se pořadatelé rozhodli zorganizovat akci, na níž by se setkávali lidé zabývající se vydáváním dětských knih, knih pro výuku čtení a problémy dětí se samotnými dětmi a tím je přilákali ke knize. Skutečnost, že se jim první ročník vydařil svědčí také každoročně se zvyšující návštěvnost.⁷⁰ Inspiraci pořadatelé načerpali u Bologna Children's Book Fair.⁷¹

Již na první ročník přijeli nakladatelé ze zahraničí např. z Velká Británie, Rumunska, Japonska, Iránu, Nigérie nebo Rakouska.⁷²

Veletrh získal také řadu mediálních partnerů a sponzorů: např. Český rozhlas 2 Sever, Český rozhlas Hradec Králové, Český rozhlas Praha, Moje noviny, Dětský

⁷⁰ Prvního ročníku se zúčastnilo kolem 7 tis. návštěvníků a zhruba 40 nejvýznamnějších nakladatelů dětského knižního trhu.

⁷¹ *Úspěšná čtou.* [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://kultura.ihned.cz/c1-36504100-uspesni-ctou-v-liberci-zacina-veletrh-detske-knihy>>

⁷² *Veletrh dětské knihy v Liberci.* [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.veletrhdetskeknihy.cz>>

internet, Zoo Liberec, Botanická zahrada, Severočeské muzeum, MŠ Korálek, Spácium o.p.s a řada dalších.⁷³

Současnost

Každý ročník veletrhu nabízí velice široký doprovodný program a nejrůznější akce, kterými se snaží přilákat návštěvníky. Jedná se o autorská čtení, besedy se spisovateli nebo ilustrátory, divadelní představení, výstavy, literární a ilustrační soutěže. Pro odbornou veřejnost se konají také přednášky nebo semináře na témata podporující čtení dětí a mládeže. Z odborných seminářů a konferencí jsou pravidelně vydávány sborníky, ve kterých nalezneme příspěvky a závěry z těchto akcí.

Od roku 2004 má veletrh hlavní téma doprovodného programu (viz **Tabulka 3**).

Pravidelně vychází kniha veletrhu. Nelze ji sehnat jinde než na veletrhu a člověk (dítě) ji může získat pouze v případě, že se podílí na vzniku. Do knihy musí vložit svůj vlastní příspěvek nebo kresbu. Letos nese název Padá, padá noc. Úvodní básničku napsala Martina Feriová, když jí bylo 10 let. Kromě básničky najdete v knížce psa Mášu, něco o hvězdách, příběh o Kryštůfkovi a kouzelné nitce.⁷⁴

V rámci projektu „Děti čtou nevidomým dětem“ je každý rok na veletrhu pokřtěna jedna zvuková kniha nevidomým dětem. Kniha je načtena vybranými dětmi libereckých škol. V minulých letech to byly knihy:

- „O kočce Julii“ podle knihy „Pohádky pro kočku“ od Ludvíka Středy
- „Pět minut před večerí“ podle stejnojmenné knihy Ivy Procházkové
- „Nesedejte na ježka“ podle stejnojmenné knihy Jiřího Žáčka
- „Praprázdniny“ podle stejnojmenné knihy Ivony Březinové
- „Únos domů“ podle knihy Ivy Procházkové
- „Staré pověsti české a moravské“ od Aleny Ježkové⁷⁵

Významnou akcí je vyhlášení nominací na ocenění v oblasti knižní tvorby pro děti a mládež Zlatá stuha ,(viz **Kapitola 4.2.6**), jejímž pořadatelem je česká sekce IBBY.

⁷³ *Veletrh dětské knihy v Liberci*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.veletrhdetskeknihy.cz>>

⁷⁴ *Veletrh dětské knihy v Liberci* [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.veletrhdetskeknihy.cz>>

⁷⁵ tamtéž

Vítězové Zlaté stuhy jsou vyhlášeni na veletrhu Svět knihy v květnu v Praze (viz **Kapitola 3.2**).

Mezi českými vystavovateli nalezneme např. Albatros, Státní pedagogické nakladatelství, Egmont ČR, Mladá fronta a další. Jeden z pavilonů je vyhrazen pro zahraniční vystavovatele, kteří se veletrhu pravidelně účastní.⁷⁶

V roce 2009 se veletrhu zúčastnilo 45 vystavovatelů, z toho 39 nakladatelů, přilákal přes deset tis. návštěvníků.⁷⁷

Přehled jednotlivých ročníků veletrhů

Ročník	Téma
2003	Neurčeno
2004	význam vzájemného hlasitého čtení pro podporu dětského čtenářství
2005	Prostor pro dítě s knihou
2006	Knihy - nedílná součást rozvoje dětské fantazie
2007	Vraťme dětem svět pohádek
2008	Příběhy zvířat - cesta ke knize
2009	Úspěšní čtou

Tabulka 3: Přehled jednotlivých ročníků - veletrh Liberec

3.2 Svět knihy Praha

Obrázek 16: Logo veletrhu Svět knihy

Mezinárodní knižní veletrh Svět knihy Praha se řadí mezi veletrhy, zaměřené na vyváženou komerční a kulturní prezentaci. Řadí se k největším akcím svého druhu v České republice. Každoročně se koná začátkem května v na výstavišti v Holešovicích a trvá čtyři. První den je dnem kontraktním a je určen pouze pro odbornou veřejnost a zástupce tisku. Od pátečního dne jsou dveře výstaviště otevřeny pro širokou veřejnost. Organizátorem veletrhu je společnost Svět knihy, s.r.o. založena v roce 1997 Svazem českých knihkupců a nakladatelů (SČKN). Hlavním úkolem a činností společnosti je

⁷⁶ PETRÝDESOVÁ, Dana. Jaký byl třetí ročník Veletrhu dětské knihy v Liberci? [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.ikaros.cz/node/1885>>

⁷⁷ *Ihned.cz*. Úspěšní čtou. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://kultura.ihned.cz/c1-36504100-uspesni-ctou-v-liberci-zacina-veletrh-detske-knihy>>

propagace českého knižního trhu a zajištění co největší návštěvnosti knihkupců, knihovníků, informačních pracovníků, literárních agentů, zástupců nakladatelství a tiskáren.

Veletrh se zaměřuje také na širokou čtenářskou veřejnost, pro které se na veletrhu připravuje velmi bohatý program. Přesto však na veletrhu nalezneme vyhraněné místo, kde mohou nakladatelé, překladatelé nebo odborníci obchodovat s autorskými právy a sjednávat si obchodní schůzky. V naší zemi však nelze uskutečnit veletrh, který by byl určen pouze k obchodování, proto jde veletrh ruku v ruce s literárním festivalem.

Historie

První ročník knižního veletrhu Svět knihy se uskutečnil v roce 1995, kdy v Praze probíhaly souběžně dva konkurenční knižní veletrhy. Jeden byl organizován americkou společností druhým byl Svět knihy pořádaný obnoveným Svazem českých knihkupců a nakladatelů na Výstavišti Praha. Zúčastnilo se ho 258 vystavujících firem. Sice na začátku vyvstaly organizační nesnáze, přesto byl pro českou knižní scénu významný.

Organizátorem veletrhu od roku 1998 je Společnost Svět knihy, s.r.o a ředitelkou se stala PhDr. Dana Kalinová, která veletrh vede dodnes (viz **Obrázek 17**).

Obrázek 17: Dana Kalinová a Peter Weidhaas

Do druhého ročníku veletrhu se zapojilo mnohem větší počet vystavovatelů a nabízel více doprovodných programů. Pražští knihkupci uspořádali tzv. Knižní noc ve svých prodejnách.

Tradice „ústřední země“ (Čestný host – Guest of Honour) byla zavedena v roce 1997. Obvykle vybraný stát nebo region představí svou literaturu, národ, dějiny a kulturu.

„Ročník 97 se zařadil mezi ty nejúspěšnější z hlediska kvalitativního skoku v organizaci i v počtu vystavovatelů, kterých se zúčastnilo přes 715 ze 16 zemí.“⁷⁸

V roce 1999 se zavedlo hlavní téma veletrhu. Jeho úkolem je poukázat na propojení literatury s daným tématem. K tématu se zaměřují programy, konference a semináře. V prvním roce existence se tématem vyhlásila „Encyklopedie – klíč k vědění“. Do doprovodného programu byla přijata také divadelní představení.

„Město v literatuře“ se stalo hlavním tématem veletrhu v roce 2000. Ve společné expozici se představilo devět měst, také Praha, v rámci v Projektu město kultury roku 2000, proběhlo celkem 144 programů.

Na veletrhu se konala řada významných konferencí např. „Literatura bez hranic“ (2001, 2006), která se zabývala překladem literárních děl psaných v hlavních jazycích, „Apollinaire – kniha otevřená“, „Dialog mezi kontinenty“ – která otevřela čtenářům a nakladatelům nepoznané literární obzory.

Od roku 2002 se pravidelně uskutečňuje filmová přehlídka „Svět knihy ve filmu“. Následujícího roku (2002) se filmová přehlídka odehrála už ve čtyřech kinech, kde diváci mohli sledovat padesát filmů natočených podle knižní předlohy. Ve třetím ročníku, kdy se promítlo 66 filmů, se uskutečnil také 1. ročník přehlídky dramatizací literárních děl – Svět knihy na jevišti – celkem proběhlo 26 představení.

Irsko, Skotsko a Wales (Guest of Honour roku 2004) představilo „expozici region společné historie a dynamické současnosti“.

Na veletrh pravidelně přijíždí zahraniční hosté. Jejich počet rok od roku stoupá, v prvním ročníku jich přijelo velice málo, avšak veletrh Svět knihy se stává čím dál tím víc známý a zájem o něj neustále zvyšuje. Mezi známé osobnosti, které veletrh navštívili najdeme spisovatele, překladatele, např. Pablo Coelho, Umberto Eco, Vincent Šikula, Ed McBain, Osojnik Iztok, Monika Zgustová a mnoho dalších.⁷⁹

⁷⁸ *Kronika mezinárodní knižního veletrhu Svět knihy Praha*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.svetknihy.cz/cz/menu/press/kronika-mezinarodniho-knizniho-veletrhu-svet-knihy-praha/>>

⁷⁹ *Kronika mezinárodní knižního veletrhu Svět knihy Praha*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.svetknihy.cz/cz/menu/press/kronika-mezinarodniho-knizniho-veletrhu-svet-knihy-praha/>>

„Veletrh Svět knihy Praha je rovněž velmi populární mezi širokou čtenářskou veřejností. Těm pořadatelé nabízejí celou řadu programů - odborných seminářů a konferencí, ale i setkání se spisovateli a autorská čtení, prezentace nakladatelských domů, oceňování edičních a tvůrčích počinů.“⁸⁰

⁸⁰ *Čestný host a téma veletrhu*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://sk2008.ns.greep.cz/cz/menu/uvodni-informace/>>

Přehled ročníků veletrhu Svět knihy

Rok	Země	Téma
1997	Finská republika	-
1998	Izrael	-
1999	Francie	Encyklopedie – klíč k vědění
2000	Valonsko – Brusel	Město v literatuře
2001	Švýcarsko	Literární překlad - cesta národa do světa
2002	země Visegrádu	Čtenář 3. tisíciletí
2003	Afrika	Dialog mezi kontinenty
2004	Irsko, Skotsko a Wales	Literatura jako zdroj inspirace
2005	Slovinsko	Literatura slovanských národů, Knihy na cesty a o cestách
2006	Lotyšsko	Literatury severských zemí
2007	Německo, Rakousko,	Literatura a multimédia
2008	Švýcarsko	Láska a vášně v literatuře, Kniha a životní styl, Egypt – 50. let české egyptologie
2009	27 ze 27 / Evropa v literatuře - literatura v Evropě, Fantazie a kreativita, Literatura a vzdělání	Fantazie a kreativita

Tabulka 4: Přehled ročníků veletrhu Svět knihy

Současnost

Knížní veletrh Svět knihy Praha se pravidelně koná pod záštitou MK ČR a primátora hlavního města Prahy v Průmyslovém paláci na Výstavišti v Praze-Holešovicích na ploše 3 260 m².⁸¹

Mediálními partnery veletrhu jsou Český rozhlas, Česká televize, Lidové noviny, Prager Zeitung, Prague Post, A2 atd. Svět knihy probíhá v dvou křídlech Výstaviště – levý je literární, kde nakladatelé představují beletrii, pravý je potom obchodním centrem. Zde se nachází odborní nakladatelé tištěných i multimediálních publikací, je vydávána mapa na lepší orientaci.

V rámci veletrhu se vydávají Veletržní listy, katalog a seznam vystavovatelů, které nalezneme stejně jako veškeré informace o veletrhu na webových stránkách (www.svetknihy.cz).

⁸¹ *Čestný host a téma veletrhu*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://sk2008.ns.greep.cz/cz/menu/uvodni-informace/>>

15. mezinárodní knižní veletrh a literární festival Svět knihy, Praha

Tématem letošního veletrhu „27 ze 27 / Evropa v literatuře - literatura v Evropě, Fantazie a kreativita, Literatura a vzdělání“. Veletrh navíc získal statut Oficiální doprovodná akce českého předsednictví v Radě EU.

V rámci programu k hlavnímu tématu veletrhu se představilo dvacet sedm zemí EU, dvě země kandidátské (Chorvatsko a Turecko) a země mimo EU (Norsko, Švýcarsko). Probíhaly debaty s evropskými spisovateli u kulatého stolu, jejichž hlavním cílem byla propagace evropských literatur v rámci Evropy, ale i mimo ni. Partnerem programu byly země projektu Literature Across Frontiers (Literatura přes hranice),⁸² literární centra jednotlivých zemí, zahraniční kulturní a literární střediska a velvyslanectví působící v ČR.⁸³

Mezi zahraničními hosty se představili Saska de Coster, Nicolas Anion, Guy Fontaine, Antonis Gorgiou, Radek Knapp nebo Olga Tokarzcuk.

Již den před zahájením veletrhu se uskutečnila akce Noc literatury, kde se představují ukázky z děl některých spisovatelů, kteří se mají veletrhu zúčastnit.

Centrální expozici zde zaujal Ruský národní stánek v rámci akce „Literatura a knihy z Ruska“, kteří na ploše 240 m² představil asi 4. tis. knižních titulů a 7 tematických výstavních expozic. Expozice se rozdělila na jednotlivé tematické části – výstava „Ruská emigrace v Československu“: sbírka raritních knih v ruském jazyce vydané v Československu v letech 1920-1930, „Ruská emigrace v ruských a českých výzkumech: kolektivní expozice vydání věnovaných ruské emigraci v Československu“ (vydaných Domem ruského zahraničí A. Solženicyna, Slovanskou knihovnou a Slovanským ústavem, „Veliká hebrejská literatura: láska a nenávisť“, „Miniaturní kniha: Evropští klasici v moderních miniaturních ruských vydáních“ nebo „Rusko – klasici a současníci v miniaturních vydáních“), spolupráci české a ruské literatury. Z Ruska přijedou spisovatelé Sergej Lukjaněnko, Andrej Bitov, Marina Moskvínová vedeni Michailem Seslavinskijem.⁸⁴

⁸² Evropský program zaměřený na výměnu kultury v oblasti literatury a překladů v Evropě. *Literature Across frontiers*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <www.lit-across-frontiers.org/>

⁸³ *Tisková zpráva*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.bookworld.cz/cz/menu/press/tiskova-zprava/>>

⁸⁴ *Centrální expozice*. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.bookworld.cz/cz/menu/centralni-expozice/>>

V dalším programu veletrhu se konaly pořady jako výstavy knih a ilustrací, filmy věnované tématům Fantazie a kreativita či Literatura a vzdělání, v rámci kterých proběhly kampaně na podporu četby a vzdělanosti.

Literární program Das Buch představil současnou německy psanou literaturu, novinkou byla gastro show Vaříme s knihou.⁸⁵

V rámci doprovodných programů na veletrhu proběhly autogramiády, divadelní představení, pokračovalo tradičně Svět knihy ve filmu, kdy se v kinech Atlas a Pompero, Francouzského institutu a kině na veletrhu promítlo 68 představení.

Je téměř samozřejmostí, aby se mezinárodních veletrhů účastnily také knihovny. Svět knihy Praha však v tomto směru představuje jistou výjimku, neboť mimo Národní knihovnu a Moravské zemské knihovny, stojí pouze na nádvoří bibliobus Městské knihovny v Praze. Zřejmě je to způsobeno finančními prostředky.

Ceny udílené na veletrhu:

- Cena Jiřího Ortena – prestižní ocenění, která se uděluje autorovi prozaického nebo básnického díla, kterému v době vydání není ještě 30 let. Mezi oceněnými v minulosti nalezneme Michala Viewegha, Terezu Boučkovou nebo Petru Hůlovou. Organizuje ji Svaz českých nakladatelů a knihkupců, partnerem pro letošní ročník se stal Magistrát hl. m. Prahy, sponzory literární server www.knihovnice.cz, občanské sdružení Dobrá knížka a tiskárna Akcent Vimperk. Vítěz obdržel 5.000 Kč.⁸⁶
- Premia Bohemica (obec spisovatelů)
- Mapa roku (Kartografická společnost ČR)
- Tour map (festival Tourmap a Avant Promotion)
- Cena Akademie SF, fantasy a hororu, Skřípec a Skřípeček (obec překladatelů)
- Slovník roku (Jednota tlumočnicků a překladatelů)

⁸⁵ *Závěrečná tisková zpráva*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.bookworld.cz/cz/menu/press/zaverecna-tiskova-zprava/>>

⁸⁶ *Cena Jiřího Ortena*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.sckn.cz/content/zpravy/file-824.jpg>>

- Rosteme s knihou – Za tuhle knihu Vám patří dík, Moje knižní jednička (Svět knihy, s.r.o. v rámci kampaně na podporu četby knih)
- Škola základ života (Obec spisovatelů) a řada dalších.⁸⁷

Letošního ročníku se zúčastnilo 34,5 tis. návštěvníků, 636 odborných registrovaných hostů, 455 účinkujících, uskutečnilo se 342 pořadů a 17 výstav, vystavovalo zde 319 vystavovatelů z 30 zemí: Belgie (Valonsko), Belgie (Vlámsko), Bulharsko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Nizozemí, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kanada, Kypr, Libanon, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Rusko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Tchaj-wan, Turecko, USA, Velká Británie, Vietnam.⁸⁸

3.2.1 Svaz českých knihkupců a nakladatelů

Obrázek 18: Logo SČKN

Svaz českých knihkupců a nakladatelů se stará o zájmy nakladatelů, distributorů a knihkupců v tržních podmínkách. Mezi zakladatele Svazu českých knihkupců a nakladatelů (dále jen SČKN), jež byl založen v roce 1879, patří např. J. R. Vilímek, J. Otto a nebo F. Topič. Hlavním úkolem svazu bylo šíření českých knih a dodržování profesní etiky. Roku 1949 na základě vydání Zákona č. 94/1949 Sb., o zrušení soukromého vydávání knih, byl SČKN zlikvidován a jeho majetek zabaven.

Znovu byl svaz obnoven roku 1990 a navázal na činnost svazu před jeho likvidací. Svaz nabízí celou řadu aktivit pro své členy, jež jsou jim poskytovány zdarma nebo za zvýhodněných podmínek.

⁸⁷ *Udělené ceny*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.bookworld.cz/cz/menu/press/ceny-na-veletrhu/>>

⁸⁸ *Závěrečná tisková zpráva*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.bookworld.cz/cz/menu/press/zaverecna-tiskova-zprava/>>

SČKN je registrován jako občanské sdružení dle Zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.⁸⁹

„V současnosti má SČKN 273 členů (k datu poslední valné hromady SČKN 19. 11. 2008), z nichž zhruba dvě třetiny představují nakladatelé a zbývající třetinu knihkupci, distributoři i knihovny s vydavatelskými útvary.“⁹⁰

SČKN je členem Federace evropských nakladatelů (FEP) a Evropské knihkupecké federace (EBF). Spolupracuje také s Mezinárodním sdružením nakladatelů (IPA) se sídlem v Ženevě.

SČKN založil v roce 1997 společnost Svět knihy, s.r.o. Hlavní náplní společnosti je propagovat český knižní trh a vytvářet obchodní prostor pro české i zahraniční nakladatelské subjekty a firmy hraničních oborů.⁹¹

Svět knihy, s.r.o. organizuje veletrhy Svět knihy, Praha, Svět knihy a Brno (do roku 2006) a výstavy Jičín - Svět knihy dětem a Prachatice – Svět knihy dětem (do roku 2006) a prezentuje české nakladatelství v zahraničí. Každý rok se podílí na zajišťování expozic prezentací české literatury, nakladatelských domů a subjektů působících na českém knižním trhu, na významných veletrzích a literárních festivalech v zahraničí. Od roku 2005 se podílí na rozšíření kampaně Rosteme s knihou, která je určena na podporu četby knihy. K dané problematice pořádá nejrůznější soutěže a programy.⁹²

Produkce výstav a veletrhů zahrnuje:

- veškeré přípravné práce, produkční a organizační zajištění veletrhů a výstav
- přípravu a redakci všech tištěných materiálů spojených s propagací veletrhů a výstav (např.: katalog doprovodných programů, expoziční katalog, veletržní noviny, propagační materiály, akviziční materiály a další)
- zajištění mediálního a společenského programu akcí
- produkci doprovodných programů s kulturně literárním profilem

⁸⁹ *Svaz českých knihkupců a nakladatelů*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.sckn.cz/index.php?p=historie>>

⁹⁰ tamtéž

⁹¹ *Profil společnosti*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.svetknihy.cz/cz/menu/profil-spolecnosti/>>

⁹² *Rosteme s knihou*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <www.vkol.cz/data/soubory/import/rosteme_s_knihou.pdf>

- prezentaci českých nakladatelství v zahraničí a veškeré produkční práce spojené s touto prezentací
- zprostředkování nabídky autorských práv⁹³
- Prezentace českých nakladatelství: náplní společnosti je prezentovat česká nakladatelství v zahraničí. Prezentace je uskutečňována za podpory ministerstva kultury, některé projekty získaly příspěvek hlavního města Prahy, část je realizována výhradně komerčně
- Produkční činnost zahrnuje konference, semináře a literární programy
- Referenční činnost - adresáře, databáze a rešerše
- Vydavatelská činnost BookWorld News, což jsou exportní katalogy, odborné katalogy. Náplní propagační činnosti je mediální, reklamní a marketingová podpora českého knižního trhu v tuzemsku a zahraničí
- Export knih
- Propagační kampaň na podporu četby Rosteme s knihou

3.3 Jičín – město pohádky

Obrázek 19: Logo Jičínského veletrhu

Veletrh Jičín – město pohádky se koná tradičně v Jičíně na začátku září. Jeho součástí bývá výstavy knih Rosteme s knihou aneb Svět knihy dětem.

Pořádá jej Nadační fond festivalu, město a občanské sdružení Ráj srdce, pod patronací České komise pro UNESCO a rady Královéhradeckého kraje.

⁹³ *Svět knihy*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.svetknihy.cz>>

Historie

První ročník veletrhu proběhl v roce 1991, veletrh vznikl jako pocta spisovateli Josefu Štefanu Kubínovi.⁹⁴ Víkendová akce s názvem Kubínův Jičín dal podnět ke vzniku festivalu Jičín – město pohádky. Podle slov Nadačního fondu Jičín – město pohádky bylo cílem veletrhu probudit a oživit duchovní hodnoty, humanitní cíle, postavit je do světla svobodného rozvoje se zvláštním zřetelem na rozvoj osobnosti dětí a mládeže, a to i dětí tělesně postižených. Vyjádřit naši vůli i schopnosti ke vzájemné i mezinárodní spolupráci v perspektivě sjednocené Evropy, do níž je nutno vstupovat rozvíjením nejlepších tradic historického národa střední Evropy.⁹⁵

Symbyly festivalu Jičín – město pohádky

- drak
- oříšek
- zvonec
- rohožka
- klíč⁹⁶

V minulých ročnících se zde představil např. Zdeněk Řehoř, Jaroslav Hutka, Marie Kubátová, Radek Pilař, Václav Hudeček, Dagmar Pecková, Josef Škvorecký, Zdeněk Svěrák, Boris Hybner, Jiřina Bohdalová, Hana Maciuchová, Adolf Born nebo Zdeněk Miler.⁹⁷

Současnost

Festivalu se účastní nakladatelé publikující dětskou literaturu. Mezi představitele patří nakladatelství Albatros, Mladá fronta, Lingea, Artur atd.

Na této akci dochází ke kolektivní expozici s centrálním prodejem literární tvorby pro děti.

⁹⁴ *Josef Štefan Kubín* (07.10. 1864 Jičín - 25.10.1965 Praha) literární prozaik, jež celý svůj život věnoval lidové slovesnosti. Za svou literární činnost se stal v roce 1954 zasloužilým umělcem, v roce 1964 potom umělcem národním. BABORÁKOVÁ, Marie. Josef Štefan Kubín. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.spisovatele.cz/josef-stefan-kubin>>

⁹⁵ VESELÝ, Jaroslav. *Jičín – město pohádky*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.pohadka.cz/jicin-mesto-pohadky/>>

⁹⁶ *Jičín – město pohádky*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <http://mesta.obce.cz/jicin/vismo/dokumenty2.asp?u=5954&id_org=5954&id=325446&p1=11892&p2=&p3=>>

⁹⁷ *Festival Jičín*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.pohadka.cz/>>

Mezi každoroční návštěvníky patří knihovníci dětských oddělení z celé republiky, kteří si zde nejen prohlížejí knihy pro děti, ale také je zde pro svá oddělení nakupují.⁹⁸

Organizátoři nabízejí také slevy 10% na nákup knih pro jednotlivce, 15% sleva pro knihovníky.

Nabízí se velmi pestrý program, řada doprovodných programů jako divadla pro děti a dospělé, koncerty, tvůrčí dílny, výstavy, čtení pohádek, tematické workshopy, semináře, besedy, sympozia, sportovní utkání, hraní si se zvířaty, výlety a projížďky pohádkovým vláčkem.⁹⁹

Vyhlašují se výsledky festivalové soutěže „Labyrint příběhů“, jež je určena dětem a mládeži do 18-ti let.

Stejně jako v předchozích ročnících i v roce 2009 se představí pohádkový parní expres.

Každý ročník má své téma (viz **Tabulka 5.**), v jehož duchu se nese celý festival. Kromě toho, každý festivalový den má ještě svůj vlastní název, kterému je přizpůsobován celý program.

Partnery festivalu jsou Knotek&Co, mediálními partnery deník Právo, Praha Český rozhlas 2, Česká televize.¹⁰⁰

Přehled jednotlivých ročníků a jejich témat:

Rok	Téma festivalu
1991	neurčeno
1992	neurčeno
1993	..k čemu tam ta slunečnice je?
1994	Zvony a zvonky
1995	Za sedmero horami a sedmero řekami aneb Bylo - nebylo
1996	Holduj tanci, pohybu
1997	Hlavně nesmí býti smutno
1998	Máme rádi zvířata
1999	Knihy, motto: Poselství
2000	Pohádky odjinud
2001	Rumcajs a jeho rodina, Pocta pánům Čtvrťkovi a Pilařovi, rodině, přírodě a její ochraně

⁹⁸ Jičín 2009. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.svetknihy.cz/cz/menu/knizni-akce-v-cr/jicin-2009/>>

⁹⁹ Festival Jičín. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.pohadka.cz/>>

¹⁰⁰ tamtéž

2002	Vyprávění a komunikace - cesta k porozumění
2003	Sedm klíčů od třinácté komnaty
2004	Pohádky a báje Českého ráje
2005	Zlatá brána otevřená
2006	Strašidla, strašáci a strašpytlové
2007	Ten dělá to a ten zas tohle aneb Řemesla v pohádkách
2008	Když se čerti rojili zahájen
2009	Pohádka v krajině – krajina v pohádce

Tabulka 5: Přehled ročníků veletrhu Jičín

3.4 Polabský knižní veletrh

Obrázek 20: Logo veletrhu v Lysé nad Labem

„Polabský knižní veletrh je výstava pro všechny milovníky krásných knih a literatury: prodejně-kontraktační akce pro nakladatele, knihkupce a prodejce (příznivé finanční podmínky, výstavní komfort a perfektní organizační zázemí) a prodej pro malospotřebitele.“¹⁰¹

První ročník výstavy se konal v září 2004 na výstavišti v Lysé nad Labem. Ředitelka veletrhu Helena Švarcová informovala, že se veletrh v podstatě zrodil na přání veřejnosti.¹⁰²

Prvního ročníku se zúčastnilo asi čtyřicet vystavovatelů a proběhlo několik zajímavých doprovodných akcí.¹⁰³ Výstava se zaměřuje jak na dospělého čtenáře, tak na děti. Veletrh se ztotožnil s kampaní Rosteme s knihou (viz **Kapitola 4.2.5**). Proto by se organizátoři v následujících ročnících zaměřili především na literaturu pro děti, nabídli didaktické pomůcky podporující logické myšlení a výuku čtení.

Organizátorem akce je Výstaviště Lysá nad Labem.

Profil výstavy:

¹⁰¹ SKOLKOVA, Linda, Pozvánka na Polabský knižní veletrh, 1997-2009. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.ikaros.cz/node/5563>>

¹⁰² ŘEHOUNEK, Jan. *Polabský knižní veletrh 2. až 5. září 2004 v Lysé nad Labem*, s. 34

¹⁰³ tamtéž

- produkce nakladatelství a vydavatelství
- nabídka knihkupectví a antikvariátů
- činnost knihoven
- tvorba ilustrátorů
- představení literárních klubů, společností a kaváren
- prezentace odborného školství
- nabídka tiskáren, knihařů
- didaktické hračky
- udílení literárních cen
- autorská čtení
- udělení Ceny Polabského knižního veletrhu za mimořádný přínos pro českou literaturu

Přestože je Polabský knižní veletrh pouze regionální akcí, organizátoři se snaží vytvořit vystavovatelům optimální podmínky pro jejich expozice.

Součástí Polabského knižního veletrhu bývá doprovodný program, do kterého patří křty knižních novinek, besedy, autorská čtení, autogramiády jednotlivých vystavovatelů, expozice knižních ilustrací a soutěže.¹⁰⁴

„Prostor pro doprovodné akce (ozvučené jeviště, čítárnu, výstavní prostor) získávají nakladatelství bezplatně a jsou zařazeni do oficiálního doprovodného programu včetně medializace.“¹⁰⁵

V rámci veletrhu probíhá také udělování nakladatelských cen, kam mohou nakladatelé přihlásit své nové knižní tituly. Jedná se o Cenu Knihovníků za nakladatelský přínos v oblasti literatury pro děti, Cena Klubu čtenářů Bohumila Hrabala, Cena Zlatého pruhu Polabí za nakladatelský přínos v oblasti literatury o cestovním ruchu, Cena Výstaviště Lysá nad Labem, spol. s.r.o., za literaturu v oblasti hobby.¹⁰⁶

¹⁰⁴ *Polabský knižní veletrh 2009*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z

<http://www.citarny.cz/index.php?option=com_events&task=view_detail&agid=100>

¹⁰⁵ Detailní informace o akci - Polabský knižní veletrh 2009. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z

<<http://www.businessinfo.cz/cz/kalendar-akci/polabsky-knizni-veletrh-2009-0309/11517/>>

¹⁰⁶ *Polabský knižní veletrh*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.vll.cz/kalendar-vystav.php?id=1017>>

Uděluje se také cena za mimořádný přínos pro českou literaturu – tzv. Cena Polabského knižního veletrhu, kterou pro rok 2009.¹⁰⁷ převezme Jiří Stránský (viz **Obrázek 21**). Součástí předání ceny bude beseda a autogramiáda. V předchozích letech cenu získali Jiří Žáček nebo Marie Kubátová.

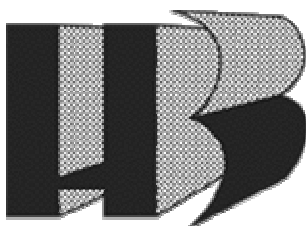
Koná se také literární soutěž Humor s tématem, jež se mění každý rok. Letošním tématem je „Proč píšu“ v příštím roce ponese název „Květina“.¹⁰⁸

Mediálními partnery výstavy jsou www.mistnikultura.cz, www.sanquis.cz.

Obrázek 21: Jiří Stránský

3.5 Podzimní knižní trh v Havlíčkově Brodě

Obrázek 22: Logo Havlíčkově Brodského veletrhu

Podzimní knižní veletrh se koná obvykle na konci října v Kulturním domě Ostrov v Havlíčkově Brodě a trvá dva dny. Jeho ředitelkou a zároveň organizátorkou je od jeho prvního ročníku PhDr. Markéta Hejkalová. Po knižním veletrhu Svět knihy Praha je

¹⁰⁷ Dojde k tomu 3. září

¹⁰⁸ *Polabský knižní veletrh*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.vll.cz/kalendar-vystav.php?id=1017>>

druhým největším v ČR. Řadí se mezi akce národní, avšak pravidelně se ho účastní slovenské nakladatelství L.C.A a velvyslanectví a kulturní orgány některých zemí (Finsko, Chorvatsko, Itálie, Rakousko).¹⁰⁹

Historie

První ročník Podzimního knižního trhu v Havlíčkově Brodě se uskutečnil v roce 1991. „Prvotním cílem veletrhu bylo zprostředkování kontaktů mezi nově vznikajícími nakladateli a knihkupci a získávání kontraktů pro obchodování v knižním trhu. Získávání kontaktů je dodnes důležitou součástí této akce. Druhým důležitým momentem pro vznik knižního veletrhu byla velká účast malých, začínajících a exkluzivněji zaměřených nakladatelů, pro které se Podzimní knižní trh stal nejširší přehlídkou současné české knižní produkce.“¹¹⁰

Obrázek 23: Veletrh v Havlíčkově Brodě

Veletrh na sebe váže řadu doprovodných akcí a programů, které pořádají kulturní instituce nejen z Havlíčkova Brodu (literární konference a soutěže Krajské knihovny Vysočiny, výstava Současná česká ilustrační tvorba v Galerii výtvarného umění, výstavy a semináře v Muzeu Vysočiny Havlíčkův Brod), ale také z celé republiky (České centrum PEN klubu, nadace Český literární fond, Obec překladatelů, Česká astronomická společnost aj.). V roce 2000 se připojila také velká množství autogramiád a autorských

¹⁰⁹ HEJKALOVÁ, Markéta. *19. podzimní knižní veletrh*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.hejkal.cz/trh/historie.asp>>

¹¹⁰ HEJKALOVÁ, Markéta. *19. podzimní knižní veletrh*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.hejkal.cz/trh/historie.asp>>

čtení řady významných českých spisovatelů (Ludvík Vaculík, Michal Viewegh, Emil Hakl, Miloš Urban, Jiří Stránský, Irena Obermannová a mnoho dalších).

„Podzimního knižního veletrhu se kromě velkých a známých nakladatelství účastní i mnoho malých, nekomerčních, regionálních a méně známých nakladatelů. Veletrh má už několik let i virtuální podobu – na virtuálním veletrhu na adrese www.virtualniveletrh.cz mohou čtenáři hledat informace o nových knihách po celý rok.“¹¹¹

V době prvních ročníků byli stálými hosty Podzimního knižního trhu i slovenští nakladatelé, v současné době se účastní pouze jediné slovenské nakladatelství L.C.A. a dále velvyslanectví a kulturní instituty některých zemí (Finsko, Chorvatsko, Itálie, Rakousko a řada dalších). Přesto však je Podzimní knižní veletrh především národním, českých knižním veletrhem.

Současnost

„Odborníci dnes oceňují Podzimní knižní trh jako místo, kde je možné potkat na malé ploše a v krátkém časovém úseku všechny důležité lidi ze světa českého knižního obchodu - spisovatele, ilustrátory, překladatele, novináře, nakladatele, knihkupce a knihovníky - a navázat s nimi spolupráci. Návštěvníci oceňují množství doprovodných programů a přátelskou a inspirativní atmosféru svátku knihy.“¹¹²

„Veletrh se tradičně těší velkému zájmu vystavovatelů - 18. ročníku Podzimního veletrhu se účastnilo 171 vystavovatelů a cca 13 tis. návštěvníků.“¹¹³ Každým rokem se zde představuje okolo 180 nakladatelů.

Podzimního knižního veletrhu má také řadu mediálních a odborných partnerů, kteří akci podporují, např. Tiskárny Havlíčkův Brok, Český rozhlas Region a mnoho dalších.

Virtuální veletrh

Zvláštěností Podzimního knižního veletrhu je virtuální veletrh, který probíhá celý rok na stránkách www.virtualniveletrh.cz. Na virtuálním veletrhu nakladatelé vystavují

¹¹¹ *Podzimní knižní veletrh v Havlíčkově Brodě*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.czech.cz/cz/ceske-listy/cesky-kulturni-kaleidoskop/podzimni-knizni-veletrh-v-havlickove-brode?i=4>>

¹¹² HEJKALOVÁ, Markéta. *19. podzimní knižní veletrh*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.hejkal.cz/trh/historie.asp>>

¹¹³ tamtéž

knihy a knihkupci, knihovníci a čtenáři si je od nich mohou objednávat. V současné době tam lze nalézt knihy zhruba 70 nakladatelů, kteří se mohou na knižní veletrh nebo i na virtuální veletrh přihlásit prostřednictvím těchto stránek. Knihkupci, knihovníci a další návštěvníci nepotřebují k návštěvě virtuálního veletrhu žádnou registraci, stačí kliknout na webové stránky veletrhu.

Veletrh každoročně nabízí velmi pestrý doprovodný program:

Nejkrásnější knihy Podzimního knižního veletrhu

Konají se besedy, recitály, koncerty, autorská čtení, ale také odborné semináře, na kterém se podílí Krajská knihovna Vysočiny, město Havlíčkův Brod, Tiskárny Havlíčkův Brod a.s., Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod, kraj Vysočina a další instituce. V rámci autorským čtení se veletrhu představil Michal Viewegh, Irena Obermannová, Jiří Stránský atd.

Mezi tradiční doprovodný program veletrhu patří udílení ceny za nejkrásnější knihy. Kraj Vysočina uděluje cenu za nejkrásnější naučnou nebo populárně naučnou knihu, město Havlíčkův Brod cenu za nejkrásnější beletristickou knihu, Evropská akademie pro demokracii cenu za nejprínosnější knihu z oblasti politické literatury nebo Tiskárny Havlíčkův Brod a.s. ocenění za nejkrásnější knihu pro děti a mládež. Podmínkou účasti v soutěži je účast na veletrhu. Ceny jsou předány na slavnostním večeru v pátek – první den konání veletrhu.¹¹⁴

Dopište Obermannovou!

Již potřetí se koná soutěž Dopište povídku nějakého známého autora. V předchozích dvou ročnících nazvaných nejprve Dopište Viewegha! a v dalším roce Dopište Ivana Klímu, pokračuje na letošním veletrhu pod názvem Dopište Obermannovou! Úkolem soutěžících je dopsat povídku daného spisovatele, obvykle odehrávající se na Podzimním knižním veletrhu, avšak letošní ročník bude výjimkou, neboť povídka se netýká přímo veletrhu. Porota je složena ze zástupců pořadatelských institucí, vybere deset nejlepších prací, jež jsou poté otisknuty. Daný spisovatel z nich posléze vybere tři vítěze. Výherci

¹¹⁴ HEJKALOVÁ, Markéta. *19. podzimní knižní veletrh*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.hejkal.cz/trh/historie.asp>>

jsou obdarováni zájezdy k moři, velkými kolekcemi knih a obědem se spisovatelem. Povídky výherců nejsou redakčně upravovány.¹¹⁵

¹¹⁵ tamtéž

3.6 Libri Olomouc

Obrázek 24: Logo veletrhu v Olomouci

Poprvé se veletrh uskutečnil v roce 1985 a řadí se k nejstarším veletrhům v ČR. Zpočátku probíhal ve dvou částech – jarní a podzimní, protože však před Vánocemi bývá poptávka po knihách větší než na jaře pořadatel akce Výstaviště Flora, a.s., jehož současným ředitelem je Zdeněk Štefka, se rozhodla zachovat pouze jeho podzimní část. Veletrh, který probíhá na Výstavišti Flora v Olomouci, se koná obvykle v listopadu a trvá tři dny. Součástí veletrhu se stal v roce 1994 také literární festival, v rámci kterého se setkávají autoři se svými čtenáři. Stává se především diskusním fórem a místem, kde se setkává kultura česká, s polskou, maďarskou a slovenskou.

Nedílnou součástí veletrhu je soutěž Kniha Libri (viz **Obrázek 25**), která je udělována nejhezčím publikacím nakladatelům knižního veletrhu. Soutěže jsou určeny také dětským čtenářům a mládeži. Soutěž Literatura bez taháku je určena středoškolákům. Můj nejoblíbenější knižní hrdina pro předškoláky a žáky základních škol. Pro všechny je určena soutěž Poezie ze šuplíku nebo Noc básníků.

Obrázek 25: Kniha Libri

Doprovodný program představuje rozhovory, besedy se známými osobnostmi, hudební pořady, divadelní představení a výstavy. Program je zaměřen na dospělého čtenáře i na děti, pro které jsou připravena představení a výstavy.¹¹⁶

Na organizaci veletrhu se podílí zástupci Památníků národního písemnictví, Univerzity Palackého a Statní vědecké knihovny v Olomouci, Výstaviště Flora Olomouc a koná se v rámci projektu Olomouc, město knihy.

Stejně jako na jiných knižních veletrzích i zde se představují známé osobnosti. Do Olomouce zavítala Petra Hůlová, Jaroslav Rudiš, Vlasta Třešňák, Ludvík Vaculík, Pavel Kohout, Kamila Moučková a mnoho dalších.

¹¹⁶ 24. *Libri*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <http://www.flora-ol.cz/storage/File/2008/libri08/libri_2008_materialy.pdf>

4. Kampaně na podporu četby

Diplomová práce je zaměřena na Role knižních veletrhů na čtenářskou výchovu, a proto v souvislosti se čtenářstvím v České republice je nutné také zmínit akce a organizace, které se u nás na podporu četby zabývají.

Stále častěji nacházíme v tisku nebo časopisech zprávy, že naše děti nečtou, nechodí do knihoven a čím dál více volného času tráví u počítače. Proto organizace zabývající se problémem nezájmu o knihy, musely začít situaci řešit. Začaly vznikat kampaně a projekty, jejichž úkolem je přilákat mladé čtenáře do knihovny a především ke knize.

V zahraničí však skutečnost, že děti nečtou, začali prakticky řešit mnohem dříve a Česká republika proto získávala a získává inspiraci. Vznikla řada projektů a kampaní, které byly méně či více úspěšné. Mezi nejstarší kampaně v Evropě se řadí projekt Finsko čte a stal se inspirací pro mnoho dalších zemí k uskutečnění podobných projektů. Velmi úspěšným projektem, finančně oceněným mezinárodní organizací IBBY, je Celé Polsko čte dětem. Cílem bylo přesvědčit rodiče, aby každý den svým dětem nahlas předčítali (stal se inspirací pro kampaň Celé Česko čte dětem).

Německá nadace Stiftung Lesen oslovuje děti a mládež, připravuje pro ně projekty a soutěže, podílí se na nich školy, knihovny, rodiny, nebo také soukromé firmy.

V Lotyšsku udělují děti prestižní literární ceny nakladatelstvím dětských knih. Intenzivní spolupráce existuje mezi knihovnami a dalšími subjekty knižního oboru.

Nejvíce projektů na podporu četby knih probíhá ve Velké Británii. Nadace, které za tímto účelem vznikly se zabývají četbou všech věkových skupin. Pro novorozence je určen skotský program Bookstart (<http://www.bookstart.org.uk/Home>). Pro mladé čtenáře je určena literární cena Nestlé Children's Book Prize a Nestlé Smarties Book Prize, jež podporuje firma Nestlé.

Obrovská kampaň proběhla na stanici BBC v roce 2004, v rámci projektu Big Read (Velké čtení). Čtenáři v nominovali své oblíbené knihy, které byly ve velkém finále obhajovány známými osobnostmi¹¹⁷ (<http://www.bbc.co.uk/arts/bigread/>). Českou republiku tento projekt inspiroval k vytvoření ankety Kniha mého srdce, jež nyní probíhá

¹¹⁷ Nejoblíbenější knihou se stal Pán prstenů od JRR Tolkiena (*The Big read* [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.bbc.co.uk/arts/bigread/vote/>>

na České televizi (viz **Kapitola 4.2.3**). Česká televize se stala také jeho mediálním partnerem. Na podobném základě vznikla anketa Moje kniha, avšak nebyla zdaleka tak úspěšná. Anketu organizoval SKIP ČR. Akce se v roce 2004 zúčastnilo pouze kolem 93 tis. občanů.

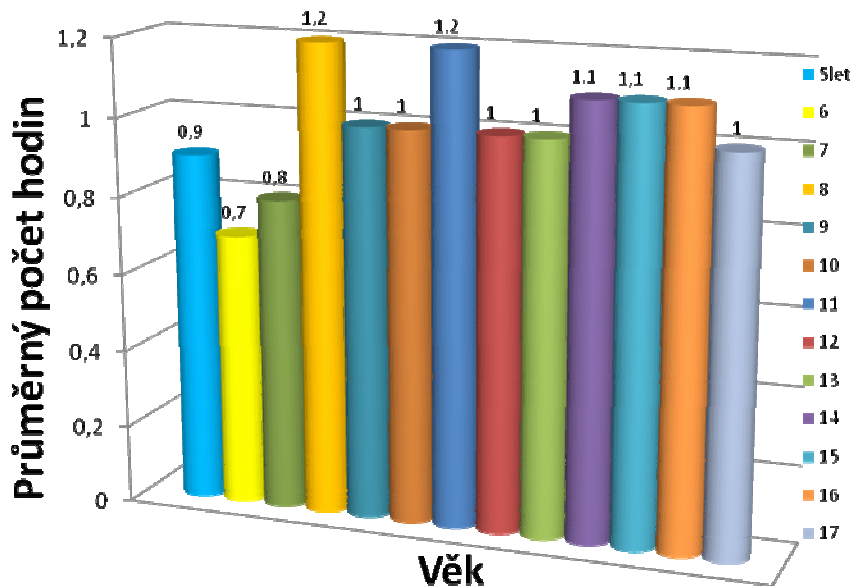
Další inspirace v zahraničních projektech:

- François Balanger – Francie – Potěšení z četby
- Alec Williams – UK – Ať stále čtou
- Rachel van Riel – UK – Sparing
- Mladen Jand Frerlič – Německo – Growing up with picture Books

Velká Británie:

- Launchpad created v roce 1998
- First World Book Day in UK 1998
- National Year of Reading 1998/1999
- The Reading Agency created 2002
- Government Books for Babies funding announced 2004¹¹⁸

Kolik času denně stráví děti u knihy?¹¹⁹

Graf 2: Čas strávený četbou

¹¹⁸ KALINOVÁ, Dana. *Rosteme s knihou kampaň na podporu četby* [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <http://www.vkol.cz/data/soubory/import/rosteme_s_knihou.pdf>

¹¹⁹ KONVIČKA, Libor. *Není nám to jedno*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.crdm.adam.cz/view.php?cisloclanku=2005111501>>

4.1 Organizace na podporu četby

Na podporu četby již řadu let vznikají nejrůznější projekty a společnosti. Obvykle jsou sekci jejich mezinárodních organizací a jejich cílem je propagovat a podporovat akce zaměřené na rozvoj čtení v České republice.

4.1.1 International Board on Books for Young People

Obrázek 26: Logo IBBY

Mezinárodní sdružení pro dětskou knihu (IBBY) vzniklo zásluhou spisovatelky Jelly Nepmanové, která založila Mezinárodní knihovnu pro mládež (Internationale Jugendbibliothek) v Mnichově v roce 1948. IBBY je mezinárodní nevládní organizace pod ochranou UNESCO a UNICEF. K prvnímu setkání pracovníků s dětskou knihou došlo v Mnichově, organizovala ji Jelly Lepmanová. Na tomto mezinárodním setkání byl vyhlášen program „Mezinárodní péče o dětskou knihu“ a heslo „Dětská kniha je mostem mezi národy. Oficiálně IBBY začala působit v roce 1953 v Curychu.¹²⁰

Činnost je řízena výkonným výborem, v čele je prezidentka Patsy Aldana. Každý druhý rok se koná kongres, věnovaný určitému tématu. V současné době sdružuje IBBY přes 60 národních sekcí, které jsou spravovány na národní, regionální a mezinárodní úrovni.

Od roku 1964 bylo součástí sdružení také Československá republika. Československá sekce IBBY, složená z české části Společnost přátel knihy pro mládež (SPKM) a slovenské části Priatelia detskej knihy, v roce 1992 zanikla. Vznikla česká sekce IBBY, která je od roku 1993 občanským sdružením (www.ibby.cz) a jejím cílem je podpořit kulturní i společenskou prestiž oceněných děl i vydávání kvalitních původních i překladových titulů v této oblasti.

¹²⁰ *Mezinárodní IBBY*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <http://www.ibby.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=13&Itemid=33>

Mimo IBBY působí v zahraničí řada dalších sdružení, zabývající se dětskou knihou. Library and Institution IFLA)¹²¹, Mezinárodní sdružení pro knihu (International Reading Association IRA)¹²² nebo Mezinárodní organizace pro výzkum dětské literatury (International Research Society for Children's Literature IRSL).¹²³

Činnost IBBY

- podpora a propagace dětské knihy ve světě, především v rozvojových zemích
- podpořit přístup dětského čtenáře k dobré knize a také vydavatelství dětských knih
- za pomoci mezinárodních knihovnických organizací vyzdvihovat vliv četby na výchovu dětí
- podporovat výzkumy a odbornou práci související s problematikou dětské knihy
- za podpory médií poukazovat na pozitivní vliv četby
- ceny např. cena Hanse Christiana Andersena, jež získávají tvůrci knih pro děti za celoživotní dílo, nebo diplom Highly Commended.

IBBY má vlastní Honour List (Čestná listina IBBY), což je seznam autorů a překladatelů, kteří se v daném roce nějakým významným způsobem podíleli na propagaci knih pro děti (viz **Příloha 2**).

Česká sekce vyhlašuje soutěž Magnesia Litera, jejímž cílem je podporovat vydávání kvalitních knih v ČR bez ohledu na žánr.

Uděluje se v devíti kategoriích - Litera za nakladatelský čin, Litera za překladovou knihu, Litera za populárně naučnou literaturu, Litera pro objev roku, Litera za poezii, Litera za prózu, Litera za dětskou knihu, Litera za přínos české literatuře a hlavní cena Magnesia Litera za knihu roku.

Součástí je také finanční odměna.¹²⁴

¹²¹ IFLA. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.ifla.org/>>

¹²² IRA. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.reading.org/General/Default.aspx>>

¹²³ IRSL. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.irscl.com/>>

¹²⁴ Magnesia litera. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <http://www.magnesia-litera.web4u.cz/index_in.php?mm=3&sm=1>

4.1.2 Czech RA ČR

V roce 1992 vznikla dobrovolná nezisková organizace Společnost pro podporu čtenářství v ČR (známá jako CzechRA) jako sekce mezinárodního sdružení pro četbu (IRA).¹²⁵

„Obecným cílem CzechRA je všestranná podpora aktivit zaměřených na podporu čtení a čtenářství v ČR. Tato všestranná podpora zahrnuje oblast výuky čtení ve školách, rozvoj didaktiky čtení jako součásti pregraduální a postgraduální přípravy učitelů, spolupráci s knihovnami, výzkumné aktivity a nejrůznější další aktivity, do kterých je zapojena co nejširší veřejnost (rodiče, nakladatelé atd.).“¹²⁶

V roce 2000 byl ustanoven výbor ze zástupců vysokoškolských pedagogů, knihovníků, učitelů z praxe, reprezentantů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, České sekce IBBY a České společnosti Dyslexie, který zpracoval rámcovou koncepci práce. Hlavním úkolem je podpora spolupráce na rozvoj čtení a čtenářství mezi nejširšími věkovými skupinami – učiteli v praxi, vysokoškolskými odborníky, knihovníky, rodiči a nakladateli.

Podílí se na odborných seminářích pro pedagogy, studenty a rodiče, vydává publikace pro čtenáře podle jejich věku, provádí výzkumnou činnost v oblasti čtení a čtenářství, osvětovou činnost prostřednictvím médií. Spolupracuje s Klubem dětských čtenářů, českou sekcí IBBY, Českou společností Dyslexie a programem Čtením a psaním ke kritickému myšlení (Reading and writing for critical thinking - RWCT).

Jedná se především o pravidelné odborné semináře určené pedagogické veřejnosti, studentům a rodičům, publikace pro různé cílové skupiny, výzkumnou činnost v oblasti čtení a čtenářství, osvětovou činnost prostřednictvím medií a nejrůznější projekty spolupráce s KDK a dalšími partnery.

4.2 Kampaně na podporu četby

Mezi české projekty patří především kromě Knihy mého srdce také Rosteme s knihou - kampaň na podporu četby, Akce Suk – Čteme všichni, Zlatá stuha, Noc

¹²⁵ WILD, Jiří. Společnost pro podporu a rozvoj čtení. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.czechra.czweb.org/>>

¹²⁶ tamtéž

s Andersenem nebo Celé Česko čte dětem, které popisují níže. Řada kampaní, se také nějakým způsobem váže k veletrhům, které se v ČR konají. Nominace Zlaté stuhý probíhá na Veletrhu dětských knih v Liberci, kampaň na podporu četby Rosteme s knihou organizuje společnost Svět knihy s.r.o. a má své místo na veletrhu Svět knihy, ale také na veletrhu Jičín – město pohádky.

Jednotlivé akce na podporu četby jsou také velice úzce spjaté dalšími kampaněmi, např. projekt Celé Česko čte dětem je spojen s akcí Noc s Andersenem.

Akce bychom mohli dále dělit na ty, jež jsou zaměřené zcela na dětského čtenáře nebo pro všechny. SKIP se velmi zabývá problematikou dětského čtenáře, na něj cílí své kampaně.

Projekt Kde končí svět vznikl v roce 2001 a zahrnuje literární, čtenářské, výtvarné a dramatické soutěže pro děti.

Nejstarší kulturní festival zaměřený na literaturu a český jazyk probíhá od roku 1957 v Sobotce pod názvem Šrámkova Sobotka.

Čtu...- plakáty na podporu četby, která měla být jistým nástupcem akce Přečtete si to dřív než Hollywood, v rámci které byly vydány plakáty. Šlo o vyvolání kontrastu mezi klasickým románovým dílem a vizualizací odpovídající možnému hollywoodskému zpracování (viz **Obrázek 27**). Cílem projektu Čtu...-plakáty na podporu četby měly zvýšit prestiž četby a čtenářství tím, že četbu budou propagovat populární osobnosti. Na plakátu se objevil např. zpěvák Sámer Issa.¹²⁷

¹²⁷ Čtu...- plakáty na podporu četby. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://skip.nkp.cz/akcTyden04plak.htm>>

Obrázek 27: Plakát "Stařec a moře"

Občanské sdružení pro literaturu pořádá soutěž Knihotoč, jejímž úkolem je putování knih, aby se dostala do rukou co největšímu počtu čtenářů. Soutěž probíhá od roku 2004, má dvě varianty. Jedna pro dospělé čtenáře, druhá pro děti. Hru vymyslel Američan Ron Hornbaker a rozšířila se po celém světě.¹²⁸

Hlavním problémem řady kampaní a projektů je špatná propagace. Málo lidí o nich ví, a proto nemají možnost podílet se na účasti. Z tohoto důvodu se v současné době se do řady kampaní zapojují mediální partneři a mimo jiné se zabývají propagací, což je v České republice novinka, která velice napomáhá informovanosti a tím také roste počet účastníků.

Vytvářejí se různé propagační materiály na přilákání návštěvníků a účastníků akcí (viz **Příloha 2**).

Proč kampaň?¹²⁹

Obrázek 28: Proč Kampaň?

¹²⁸ KRČ, Jakub. *Knihotoč – co je knihotoč*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.knihotoc.cz/knihotoc.asp>>

¹²⁹ KALINOVÁ, Dana. *Rosteme s knihou kampaň na podporu četby*[online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <http://www.vkol.cz/data/soubory/import/rosteme_s_knihou.pdf>

4.2.1. Akce SUK - Čteme všichni

Obrázek 29: Logo NPKK

Akce Suk je každoročně vyhlašovaná anketa o nejoblíbenější dětskou knihu za uplynulý kalendářní rok a koná se v Památníku národního písemnictví na Strahově. Pořadatelem akce je Sukova studijní knihovna literatury pro mládež (Národní pedagogické knihovny Komenského, dále jen NPKK) ve spolupráci s Českou sekci IBBY a Klubem dětských knihoven SKIP.

První ročník ankety se uskutečnil v roce 1993 a byl součástí prodejní výstavy knih pro děti a mládež. Již v roce 1995 od tohoto záměru organizátoři upustili, neboť se svou náplní do prodejní výstavy nehodila a akce se koná samostatně.

Zásluhou knihovníků v dětských odděleních, jež se na akci podílejí, se jí v posledních letech dostalo více pozornosti. Knihovníci sbírají anketní lístky od dětí a zasílají je do NPKK. Prvního ročníku se zúčastnilo 700 dětí hlavně z pražských škol, v roce 2008 vyplnilo anketní lístek více jak tři tis. dětí.¹³⁰

Akce Suk je pořádána každoročně začátkem dubna, neboť na 2. dubna připadá Mezinárodní den dětské knihy.

Udílění cen se stalo příjemným setkáváním příznivců dětské literatury, kterou podporují čeští spisovatelé a známé osobnosti svou účastí. Na udílění se představili např. Zdeněk Svěrák, Eva Bernardinová, Martina Drijverová, František Nepil atd.

„Udílění cen je také každoročním příjemným jarním setkáváním všech příznivců dětské literatury – dětí, spisovatelů, ilustrátorů, knihovníků, učitelů a další odborné veřejnosti.“¹³¹ Ceny jsou udělovány v kategoriích:

- Ceny dětí
- Cena knihovníků klubu dětských knihoven SKIP

¹³⁰ VODÁKOVÁ, Jana. *Výsledky soutěže o nejoblíbenější knihy pro děti SUK – Čteme všichni*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.zkola.cz/zkedu/pedagogictippracovnici/kabinetceskehojazykaaliteratury/clanky/29152.aspx>>

¹³¹ Suk 2002. Čtenář. s. 143

- Cena ministra školství, mládeže a tělovýchovy (uděluje se bez rozlišení pořadí)
- Cena noci s Andersenem (udělují děti, které nocovaly v knihovnách při Noci s Andersenem)¹³²

4.2.2 Celé Česko čte dětem

Obrázek 30: Logo Celé Česko čte dětem

Základním mottem kampaně Celé Česko čte dětem: Všichni chceme, aby z našich dětí vyrostli moudří, dobří a šťastní lidé. Jak toho dosáhnout? Čtème dětem!¹³³

Cílem projektu je číst dětem každý den 20 minut.

Inspirací pro kampaň Celé Česko čte dětem se stal polský projekt *Cela Polska czyta dzieciom*, který probíhal po celém Polsku. Nadace „ABCXXI – Cala Polska czyta dzieciom“ dala svolení k použití svých materiálů a využití ověřených metod, podělila se o své zkušenosti a poskytla cenné rady.¹³⁴

Podle slov ředitelky českého projektu Evy Katrušákové je cílem projektu podpora emocionálního (psychického, myšlenkového a morálního) zdraví dětí a mládeže pomocí osvětové, výchovné, organizační a promoční činnosti.¹³⁵

Daniel Goleman ve své knize *Emoční inteligence* definuje emoční zdraví dítěte jako psychicky a morální sebevědomé dítě, jež dokáže samo sebe motivovat, samostatně myslet a navazovat kvalitní a trvalé vztahy s lidmi.

Hlavním impulsem pro vznik projektu Celé Česko čte dětem bylo uvědomění si důležitosti hlasitého čtení na emocionální a duševní rozvoj dítěte a pro formování návyku

¹³² Suk 2008. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <http://www.npkk.cz/npkk/suk_cteme/2009/SUK2008-vysledky.pdf>

¹³³ *Celé Česko čte dětem*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.celeceskoctedetem.cz/index.php?pid=118&lang=1>>

¹³⁴ tamtéž

¹³⁵ tamtéž

čtení v pozdějším věku. Odborníci se shodli, že pravidelného hlasité čtení učí dítě jazyku a myšlení, rozvíjí jeho paměť a obrazotvornost, obohacuje ho o vědomosti a vzorce morálního chování a posiluje jeho sebevědomí. Společné hlasité čtení formou kontaktu s dítětem a vynikající výchovnou metodou a v přátelské atmosféře je spolehlivý a účinný způsob, jak se může čtení stát pro dítě stejně přitažlivým, možná přitažlivější než televize.

Kampaň má také apelovat na rodiče, aby svým dětem četli doma před spaním, neboť dvacet minut předčítání je doba, po níž dítě dokáže vnímat čtení, projevit mu lásku a nenásilně rozvíjet jeho jazykové dovednosti a všeobecné vědomosti a formovat jeho vlastní návyk a potřebu číst s chutí nadále, aby se z nich stali vnímaví čtenáři. Napomáhá vytvářet pouto mezi rodiči a dětmi, podílí se na emočním rozvoji dítěte a rozšiřuje znalosti, zlepšuje soustředění, usnadňuje učení.

Pomocí dvaceti minut, které našim dětem po několik prvních let života věnujeme, jim ukážeme cestu jak se stát čtenářem a investujeme do jeho budoucnosti.¹³⁶

Partneři projektu: Walmark, Třinecké železárny, Nadace Dagmar a Václava Havlových, Petrof, Antalis, Citychannel - mediální partner.

Knihy, jež by měly být předčítány dětem podléhají řadě kritérií, která by měla být dodržována. Kritéria jsou vymezena jednak snahou o zvyšování celkové kulturní úrovně dětí a rozšiřování jejich znalostí a potom také zřetelem na ochranu a podporu emočního zdraví dětí.

Kritéria výběru knih, které by měly být vybrány pro hlasité předčítání dětem:

- Jsou zaměřeny na děti a jsou pro děti zajímavé
- Pojednávají o něčem, co je podstatné pro zdravý rozvoj dětí nebo díky čemu se naučí něco důležitého pro život
- Jsou napsány či přeloženy vytríbeným spisovným mateřským jazykem
- Učí děti racionálně myslet
- Poskytují znalosti, případně smysluplnou zábavu
- Rozvíjejí dobrý vkus a smysl pro humor

¹³⁶ *Celé Česko čte dětem*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.celeceskoctedetem.cz/index.php?pid=118&lang=1>>

- Šíří úctu k ostatním dětem, lidem a živým bytostem, zvířatům, přírodě, zemi, uznávaným společenským normám a zákonům
- Obsahují pozitivní morální odkaz a propagují vzorce správných postojů a chování
- Rozvíjí estetické vnímání
- Formují optimistický postoj k životu, sebedůvěru a kladný přístup ke světu
- Neutvrzují negativní stereotypy chování související s pohlavím
- Nevzbuzují sklony k zápornému společenskému chování a předsudky

První ročník se uskutečnil v roce 2007 a protože byl projekt úspěšný, již nyní je naplánován program na rok 2010. Tradičně se kampaně účastní vzácní hostem, kteří se zapojují do předčítání např. Václav Havel, Dagmar Havlová, Michal Horáček, Zdeněk Svěrák, Jan Hřebejk, Emma Srncová, Aneta Langerová, Michal Viewegh, Aňa Geislerová, Saša Rašilov, Taťána Kuchařová, Jaroslav Dušek, Monika Žídková (viz **Obrázek 31**) a mnoho dalších.

Obrázek 31: Monika Žídková čte dětem

V rámci projektu vznikla síť koordinátorů v regionech, konference v různých městech, knihovnách nebo školách. Předčítání probíhá také v nemocnicích. Projekt je v současné době propojen s regionálními Kluby dětských knihoven i s Nocí s Andersenem. Klub dětských knihoven z Moravskoslezského a Olomouckého kraje se do projektu zapojil akcí Škola naruby. V rámci této akce rodiče, prarodiče nebo sourozenci zapisují do deníčku, co a jak dlouho svému dítěti četly a děti k tomu dodávají komentáře. Buď formou obrázků, nebo píšou poznámky nebo pochvaly. Součástí akce bývají doprovodné programy v podobě čtení s osobností nebo besedy se spisovatelem nebo ilustrátorem. Do Školy naruby se zapojilo přes 70 knihoven a po rodinách putuje více než 6 tis. deníčků.¹³⁷

¹³⁷ *Celé Česko čte dětem*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.celeceskoctedetem.cz/index.php?pid=118&lang=1>>

„Celý projekt je pro budoucnost naší společnosti natolik důležitý, že mu byla udělena záštita Ministerstva kultury, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Dětského fondu OSN UNICEF a osobní záštita Václava Havla.“¹³⁸

¹³⁸ ŠPAČEK, Jiří. *Svět plný fantazie*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.ekamarad.cz/ezin/clanek/5940/>>

4.2.3 Kniha mého srdce

Obrázek 32: Logo Kniha mého srdce

Ve spolupráci s Českým rozhlasem, Svazem českých knihkupců a nakladatelů a knihovny ČR připravila Česká televize pořad (anketu) Kniha mého srdce (dále jen KMS). Cílem této velké soutěže je nalézt nejoblíbenější knihu obyvatel České republiky. Česká televize se inspirovala u britské BBC. Organizátoři připravili řadu televizních a rozhlasových pořadů se známými osobnostmi a široká veřejnost může hlasovat o svou nejoblíbenější knihu. Akce začala v dubnu a potrvá až do října 2009. Hlavním úkolem celé této kampaně je popularizace četby, literatury, vydávání knih a činnosti knihoven.

Předchůdci KMS byli *Moje kniha* (2004), v loňském roce proběhla soutěž *Hvězda mého srdce*.

Současně s projektem se má uskutečnit řada doprovodných akcí a programů. Již od vyhlášení ankety jsou k dispozici záložky do knížek nebo letáky v metru, novinách a časopisech a v knihovnách (viz **Příloha 2**).

„V této soutěži nejde České televizi o závod s peplemetry a s komerčními televizemi, ale o projekt s jednoznačně kulturním a vzdělávacím obsahem, kterým by ráda zasáhla celé široké spektrum českého kulturního publika.“¹³⁹ Celou soutěží a samotným pořadem provádí po celou dobu Jaroslav Dušek, který se zároveň stal jedním z tvůrců pořadu.

Šéfdramaturgem je Aleš Ulm. Na webových stránkách KMS (<http://www.ceskatelevize.cz/program/knihamehosrdce>) nalezneme přehled informací o soutěži, účastníci zde mohou diskutovat, nebo se účastnit kvizů a jiných soutěží.

Soutěž má tři kola, dvě z nich již proběhla, třetí kolo proběhne 30. září.

¹³⁹ ČESKÁ TELEVIZE. *Kniha mého srdce*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.knihasrdce.cz>>

Nominační kolo - diváci hlasovali pro svou nejoblíbenější knihu, proběhlo ve dnech 4. 4. 2009 – 19.4. 2009) prostřednictvím internetu a hlasovacích lístků.

Top 100 – nominovaní byli zveřejněni bez udání pořadí 9.5.2009. Spustilo se druhé kolo hlasování, při němž diváci vybírali knihy pouze z nominovaných 100 knih. Hlasování probíhalo formou SMS, hlasovacích kupónů a přes internet.

V červnu vyhlásili Top100 nejoblíbenějších knih v abecedním pořadí a bylo spuštěno třetí kolo hlasování, v němž má být vybráno dvanáct knih. Hlasovat je možno do 30.9.

KMS vysílá Česká televize, avšak informace lze slyšet v průběhu vysílání Českého rozhlasu 2 – Praha, který je jeden z jeho hlavních mediálních partnerů. Ve svém vysílání přinese aktuální průběh hlasování, informace o nominovaných knihách a začlení do programu speciální aktivity týkající se KMS.

„Programové dominanty motivované anketou budou především ve vysílání Českého rozhlasu 2 - Praha. Už v předvečer vyhlášení ankety, 3. dubna 2009, odvysílá téměř pětihodinový program Noc s Andersenem (viz níže), ve kterém vedle setkání s řadou osobností zazní řada příběhů, pohádek a ukázek z knížek. Tento večer zůstává otevřeno mnoho knihoven pro děti a posluchači budou mít možnost propojit se po rozhlasových vlnách s některými z nich. V pořadu zazní jako překvapení hlasy známých osobností. Jako hosté se ve vysílání objeví mimo jiné i překladatel oblíbené série knih o Harry Potterovi Pavel Medek či herec Vojta Kotek.“¹⁴⁰

Díky tomu, že se na projektu mediálně podílí televize a rozhlas, je důležité využít vzdělávacích a kulturních aktivit, jež provází jednotlivé pořady. Řada akcí, které se letos uskuteční, bude zaměřena na propagaci KMS. Z března se v rámci akce Březen měsíc knihoven uskutečnil Týden čtení¹⁴¹, Noc s Andersenem, Den knihy a autorských práv¹⁴² a týden knihoven (5.-11.10.).

¹⁴⁰ *Knih mého srdce na vlnách Českého rozhlasu*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.knihasrdce.cz>>

¹⁴¹ ve dnech 9.-15.3. Koordinuje Svaz knihovníků a informačních pracovníků (dále jen SKIP). Zaměřen na propagaci čtenářství, úkolem je „přitáhnout ke knize“ čtenáře všech věkových kategorií, především však děti *Týden čtení*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://skip.nkp.cz/akcTydCteni2009.htm>>

¹⁴² Akce, kterou každoročně vyhlašuje UNESCO 23. dubna. Účastní se jí více než 100 zemí světa a je zaměřena na propagaci knih. Měla by být přijata nejen knihovníky, ale i vydavateli, knihkupci a dalšími zúčastněnými subjekty, které společně pracují na podpoře četnosti ve všech věkových kategoriích.

Hlavním úkolem knihoven je propagovat pořad KMS mezi své čtenáře a návštěvníky a získat podporu akce u co největšího počtu lidí. V rámci KMS Česká televize ve spolupráce se SKIP vydají anketní lísky, které rozešlou co nejvíce knihovnám. Vedle SKIP jsou garanty projektu Národní knihovna ČR, Městská knihovna v Praze a Knihovna J. Mahena v Brně a krajské knihovny.

4.2.4 Noc s Andersenem

Obrázek 33: Logo Noci s Andersenem

Akce vznikla jako oslava výročí narození Hanse Christiana Andersena, koná se začátkem dubna (vždy v pátek). Prvotní myšlenka akce bylo předčítat dětem na jiném místě než doma, proto se děti na noc vypraví na místo, kde se akce koná a předčítají se knihy. První ročník se uskutečnil v roce 2000 v Uherském Hradišti a postupně se k němu přidávaly další knihovny. Noc s Andersenem pořádá SKIP ve spolupráci s BMI.¹⁴³

SKIP akci náležitě propagoval, ve druhém roce působnosti se rozšířila již do 40 knihoven. Akce se setkala s nadšeným ohlasem.

Již v roce 2002 se spalo na 72 místech, nejen v knihovnách, ale i ve školách a domech dětí. Pouze kvůli této akce vznikla elektronická konference Andersen, díky které si mohli dospělí účastníci sdělovat své dojmy. Děti využívali chat firmy Centrum internetu a Webpage.

World Book Day and Copyright Day 2009 [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://skip.nkp.cz/akcWBD2009.htm>>

¹⁴³ BMI sdružení je nevládní nezisková organizace, založená v roce 1997 Jaroslavem Wintrem. Posláním BMI je podpora rozvoje Internetu jako globálního komunikačního prostředku, charakteristického pro informační společnost, a využití moderních technologií v zájmu rozvoje občanské společnosti. Svoje cíle uskutečňuje pomocí řady vzdělávacích, propagačních a popularizačních aktivit jak v České republice, tak i v rámci mezinárodních projektů spolupráce. Kromě Noci s Andersenem je také pořadatelem akce Březen – měsíc knihoven. *Kdo a co se skrývá za sdružením BMI*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.brezen.cz/cs/bmi-sdruzeni/kdo-a-co-se-skriva-za-sdruzenim-bmi>>

Dnes není součástí akce jen předčítání pohádek, ale také malování pohlednic, divadelní představení, probíhají také procházky, stezky odvahy a soutěže např. s časopisem *Mateřídouška*, výtvarná soutěž nakladatelství *Amulet*, pro mladé programátory byla určena soutěž *Webík mladým programátorům*, kde si vytvářeli webové stránky. Sdružení *Březen – měsíc internetu* soutěž ocenilo knihami, CD ROMy a malou webovou kamerou.

V roce 2003 se *Noc s Andersenem* uskutečnila v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, na Slovensku a Polsku.

Akce se účastní každoročně řada známých osobností. V roce 2005, kdy se slavilo dvou sté výročí narození Hanse Christiana Andersena, navštívili akci *Tat'ána Míková*, *Pavel Šporcl* nebo *Miloš Nesvadba*. Poprvé v roce 2005 se na většině míst konala akce sázení stromků „pohádkovníků“. Akce zaujala také média.

Obrázek 34: Noc s Andersenem

Noc s Andersenem je podporována Ministerstvem kultury ČR, firmou LANius, Slovart, Knižním klubem Euromedia Group, další místní sponzoři a partneři. Mediálními partnery je *Deník*, *Český rozhlas*, portály *Alik.cz*, *Čítárny* a další mediální zdroje.¹⁴⁴

4.2.5 Rosteme s knihou

¹⁴⁴ *Noc s Andersenem*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <<http://www.knihovnabbb.cz/cz/node/1462>>

Obrázek 35: Logo Rosteme s knihou

Projekt Rosteme s knihou je zaměřen především na zvyšování čtenářské gramotnosti. Mezi jeho zakladatele patří Občanské sdružení, Svaz českých knihkupců a nakladatelů a jeho společnost Svět knihy. Svou propagační kampaň na podporu čtení v české republice zahájily na veletrhu Svět knihy Brno 2005, který však již neexistuje.

Cílem projektu je vést různými způsoby děti a mládež ke čtenářství řadou mediálních pořadů a spotů, naučných pořadů, soutěžemi a akcemi, využitím propagačních možností a programového prostoru v rámci největšího knižního veletrhu Svět knihy Praha a dalších obdobných akcí v republice.

Projekt je zaměřený na předškolní a školní mládež, úkolem je přivést děti a mládež ke kladnému vztahu k literatuře a knihám. Hlavním cílem je rozvíjet a prohlubovat literární vzdělání a čtenářskou vyspělost, zlepšovat a obohacovat komunikační schopnosti a obecně kulturní znalosti mladých lidí. Navazuje na tradici v mnoha vyspělých státech, kde se poklesu zájmu o literaturu snaží zabránit kampaněmi, pořady na rozhlasových a televizních kanálech nebo podporou celostátních a lokálních soutěží.

Projekt Rosteme s knihou má také svou mediální podporu nejen v televizi, ale i v denním tisku, v Knižních novinkách, na Českém rozhlase, novinách a časopisech pro děti a mládež, pro pracovníky školství nebo také pro rodiče.

Na propagaci četby se v České republice podílí řada projektů, které se snaží o pozvednutí zájmu o četbu. Snahou je zasáhnout děti celé republiky. Řada knihoven každoročně připravuje pro nejmenší čtenáře nejrůznější soutěže a akce, jež mají děti získávat pro četbu knih. Účastní se také řada knižních veletrhů např. v Liberci nebo Svět knihy Praha, kde mají své místo nakladatelé knih pro děti a mládež s knižními kluby, knihkupci a také jednotlivci.

Co se dělá v rámci podpory:

- mediální pořady a spoty zaměřené na literaturu pro děti a mládež a výchovu ke čtenářství
- zábavně naučné pořady
- soutěže a akce – tradiční i nové
- pořady představující známé osobnosti a jejich vztah k literatuře a knihám
- zajímavě řešený a interaktivní internetový portál oznamující jednotlivé akce s linkami na weby s literaturou a knihami pro děti
- součinnost se školkami, školami, školními družinami a rodinami, dětskými psychology
- metodické semináře pro učitele, rodiče a odbornou veřejnost
- spolupráce s kluby mladých čtenářů vedených jednotlivými nakladateli
- zapojení dětských oddělení regionálních a městských knihoven, knihkupectví v jednotlivých dětských oddělení regionálních a městských knihoven, knihkupectví v jednotlivých městech a webových serverů určených dětem a jejich rodičům
- aktivní zapojení sponzorů a partnerů
- mezinárodní spolupráce v rámci zemí Visegradu a EU s možností získání dalších finančních zdrojů
- propagační kampaň
- celoplošné výlepy plakátů s logem projektu, výroba a distribuce reklamních předmětů s vtipnými slogany
- široká medializace projektu včetně spolupráce s audiovizuálními a tištěnými médii
- knihkupectví – výkladní skříň kampaně
- společný internetový portál s interaktivním rozhraním
- využití propagačních možností a programového prostoru v rámci největšího knižního veletrhu Svět knihy Praha a dalších obdobných akcí v republice.¹⁴⁵

Partneři projektu:

- Sdružení pro veletrhy dětské knihy v Liberci součástí Veletrhu dětské knihy je projekt „Děti čtou nevidomým dětem“ www.veletrhdetskeknihy.cz
- Časopis Makovice – Luštitelský měsíčník Makovice připravil dlouhodobou (roční) soutěž na téma „knihtisk a historie knihy“
- Klub Domino, Dětská tisková agentura. Prezentace literatury, knihoven, literárních soutěží a propagace dětského čtenářství v Malých (ale našich) novinách www.dta.zde.cz

¹⁴⁵ Kampaň na podporu četby knih. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <http://rostemesknihou.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=5&Itemid=31>

- Městská knihovna Praha Projekt „Rosteme s knihou i v Městské knihovně v Praze“ www.mpl.cz
- Nakladatelství Fraus, s.r.o. Ediční řada „Příroda v pohádkách a kolem nás“ a řada populárně-naučných knih pro děti a mládež „CO-JAK-PROČ“ a SmartBoard – výukové programy www.fraus.cz
- Městská knihovna Horažďovice Projekt „Děti a čtení 2006“ www.knihovna.horazdovice.cz
- Nakladatelství MEANDER Projekt „Literární kavárny ve Švandově divadle“ www.meander.cz
- Albatros nakladatelství, a.s. – Klub mladých čtenářů Projekt „Nevidáno neslyháno, putovní výstava ilustrací mladých autorů a knižní výstava“ www.albatros.cz
- Knihovna Jiřího Mahena v Brně Projekt „Poprvé do školy – poprvé do knihovny“ – Brněnská děti rostou s knihou www.kjm.cz
- Nakladatelství Jindřich Kraus – PRAGOLINE Projekt „S knihami se kamarádím“ www.pragoline.cz
- Městská knihovna Prachatice Projekt „Čítárny a programy pro děti“ www.knih-pt.cz¹⁴⁶

4.2.6 Zlatá stuha

Obrázek 36: Logo akce Zlatá stuha

Celostátní soutěž, jež vždy jednou za rok oceňuje knihy pro děti a mládež. Nominace jsou vyhlašovány pravidelně v březnu na Veletřhu dětské knihy v Liberci. Posláním Zlaté stuhy je ocenit významné a hodnotné tvůrčí ediční činy v daných kategoriích a vyjádřit tímto způsobem kulturní i společenskou prestiž jak oceněných děl a jejich autorů, tak také tvorbě, vydávání a šíření kvalitních knih pro děti a mládež. První ročník Zlaté stuhy je datován do roku 1993. V letech 1993-1996 a také v roce 1999 byly udělovány za každé pololetí a poté byly udělovány ještě z pololetních cen ceny výroční. Soutěž tudíž neměla žádné kategorie, jednotlivé kategorie byly ustanoveny až od roku

¹⁴⁶ *Rosteme s knihou*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <http://rostemesknihou.cz/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=16&Itemid=91>

2000. Kategorie v předchozích letech byly přiřazovány k jednotlivým vítězným titulům. V roce 1997 a 1998 se udělily jen výroční Zlaté stuhy.¹⁴⁷

Vyhlašovatelem soutěže je Česká sekce IBBY, Obec spisovatelů, Klub ilustrátorů dětské knihy a Obec překladatelů. Soutěž je připravována a řízena zástupci vyhlašovatelů a předsedové jednotlivých porot, kteří se scházejí vždy koncem ledna daného roku. Na jejím financování se kromě vyhlašovatelů významně podílí MK České republiky.

Knihy, jež jsou přihlašovány do soutěže, se umísťují v Sukově studijní knihovně pro mládež (NPKK při Ústavu informací ve vzdělávání).

Samostatná soutěž má tři části, jež jsou rovnocenné a každá má svou vlastní nezávislou porotu:

- původní česká tvorba pro děti a mládež – porota je složena z Obce spisovatelů a Českou IBBY
- překladová – porota jmenována Obcí překladatelů
- výtvarná – porota jmenována Klubem ilustrátorů dětské knihy a výborem České IBBY

Díla si mohou přihlásit samotní nakladatelé, autoři slovesných a výtvarných děl, překladatelé a odborní pracovníci v oblasti literatury pro děti a mládež. Přihlášená díla jsou vystavena na Veletrhu dětské knihy v Liberci, v Boloni, veletrhu Svět knihy Praha a v Národní knihovně v Praze. Od roku 2005 prostřednictvím MK ČR je celá kolekce nominovaných knih uložena v Mnichově v Internationale Jugendbibliothek.¹⁴⁸

Vyhodnocování soutěže probíhá ve dvou kolech. První kolo musí být uzavřeno do 28. 2. každého roku a jsou v něm nominována maximálně čtyři díla v jednotlivých kategoriích. Nominované knihy jsou vyhlášeny na veletrhu dětských knih a učebnic v Liberci v březnu každého roku.

Ve druhé kole, které se uzavírá k 15. dubnu rozhodnou poroty na základě nominací o udělení cen Zlatá stuha v jednotlivých kategoriích. Zlatá stuha může být udělena pouze jedna v každé kategorii. Porota však může rozhodnout, že v některé kategorii Zlatá stuha

¹⁴⁷ *Zlatá stuha*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <http://www.ibby.cz/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1>

¹⁴⁸ *Internationale Jugendbibliothek München*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <http://www.ijb.de/files/english/HMe_1/Page01.htm>

udělena nebude. Ke slavnostnímu vyhlášení a předání cen Zlatá stuha se koná každoročně v Praze.

Poroty musí vést řádné zápisy o průběhu celé soutěže a tyto zápisy jsou poté uloženy v archivu soutěže Zlaté stuhu. Archiv je veden u všech vyhlašovatelů.

Kategorie

- Kategorie slovesné tvoří původní novinky v oblastech literatury pro děti a mládež:
 - a) Beletrie pro začínající čtenáře
 - b) Beletrie pro děti a mládež
 - c) Literatura faktu děti a mládež
 - d) Teorie a kritika literatury pro děti a mládež
- Kategorie hodnotný překlad zvláště významných děl pro děti a mládež
 - a) Beletrie pro děti a mládež
 - b) Literatura faktu pro děti a mládež
- Kategorie výtvarné tvoří česká ilustrace či grafická úprava pro 1. vydání knihy v českém jazyce, a to v oblastech
 - a) Knihy pro začínající čtenáře
 - b) Beletrie pro děti a mládež
 - c) Literatura faktu pro děti a mládež
 - d) Výtvarný počín roku

Ocenění soutěže Zlatá stuha

V jednotlivých kategoriích se nominují nejlepší tituly na udělení cen, maximálně čtyři v každé kategorii.

Součástí cen je diplom, pokud je možnost i věcná cena uměleckého charakteru.

Cena Zlatá stuha není spojena s finanční odměnou.¹⁴⁹

Na webových stránkách www.ibby.cz lze nalézt kompletní výsledky všech ročníků soutěže Zlaté stuhu od roku 1992. Také se zde nachází přihláška a potřebné náležitosti k účasti v soutěži.

¹⁴⁹ *Zlatá stuha*. [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupné z <http://www.ibby.cz/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1>

4.3 Shrnutí

Akcí a kampaní na podporu a propagaci četby existuje celá řada. Některé jsou oblíbené více, jiné zase méně. Řada akcí je také více známá než jiné. Snažila jsem se vybrat ty nejznámější a nejúspěšnější, které se v České republice konají. Jejich provázanost s knižními veletrhy je značná. Na veletrzích probíhají semináře, konference pro odborníky, zabývající se tématem četby u dětí a jejich propagace. Pro děti je připravována celá řada soutěží a programů, jejich cílem je přiblížit dětem svět literatury. Proto přínos veletrhů v podpoře četbě zvláště u dětí a mládeže je obrovská. V současné době také vychází velké množství sborníků z konferencí, které se zabývají informační gramotností, hledají řešení, jak zlepšit situaci ohledně nezájmu dětí o knihu. Semináře, konající se k tématu probíhají nejen na veletrzích, ale také v knihovnách a samostatných místech tomu určených.

Kampaně, které v dnešní době vznikají jsou velice dobře organizovány a prováděny. Lidé, jež se na vývoji kampaní a akcí na podporu četby zabývají musí mít kladný vztah k dětem, musí porozumět jejich potřebám a musí je umět nasměrovat ke knihám a jejich přínosu.

Důležitou oporou kampaní bývají mediální partneři, jež kampaně zaštitují. Je to určitá novinka oproti předchozích letech. Jistě existovala určitá mediální partnerství, ale dnes by to mělo být samozřejmostí. V dnešním tržním světě kampaně a veletrhy „musí být vidět“, aby se o nich vědělo. Jinak i kdyby šlo o sebelepší kampaň, která by neměla mediální podporu, by nemohla uspět.

Jedním z představitelů velice dobré propagace je projekt Kniha mého srdce, která vypukla v květnu a potrvá do října. Celý národ o ní ví a má tudíž možnost se do ní zapojit.

Závěr

Jedním z cílů diplomové práce byl stručně sepsat historii knižních veletrhů mezinárodním měřítku.

Vybrala jsem celosvětově známé akce konající se v Evropě, na závěr jsem přidala jeden americký. Ten byl vybrán pouze jako perlička. V práci jsem objasnila, jak a kdy vznikly, jaké je jejich zaměření a co nabízí v současnosti. Vybrané veletrhy jsou zástupci buď zcela obchodních akcí, názorným příkladem je Frankfurter Buchmesse, kam běžnému návštěvníku není umožněn přístup nebo akce s omezeným přístupem, na základě registrace, jaký nabízí London Book Fair. Akce zaměřena na širokou veřejnost se koná např. v Lipsku (Leipziger Buchmesse). Čím více je zaměřen na návštěvníky, tím více se koná doprovodných programů a veletrh se stává zároveň literárním festivalem. Dále můžeme rozdělit akce na zaměřené zcela pro děti, z nichž největší se koná v Bologni.

Na každém veletrhu, nejen na kontraktačních akcí, ale i na otevřených akcích pro širokou veřejnost, probíhá obchod s autorskými právy, pro něž je vyhrazeno speciální centrum (může to být samostatný pavilon), tzv. International Right Center.

Druhá část práce se zabývala knižními veletrhy v České republice. V této části byl podán ucelený přehled českých veletrhů, neboť více akcí s podobným zaměřením se u nás nekoná. Jediným veletrhem, jež lze považovat za veletrh mezinárodní je Svět knihy Praha, kterému jsem věnovala zvýšenou pozornost. Ostatní, pro Českou republiku neméně důležité akce, mají národní nebo regionální charakter a jejich hlavní náplní je setkávání spisovatelů a nakladatelů s širokou veřejností. Zvýšená pozornost na veletrzích je kladena také na propagaci a podporu čtenářské výchovy. Řada veletrhů se zaměřuje především na děti, a pro ně upravuje svůj program. Podle výročních zpráv a článků, jež se po skončení daného veletrhu vydávají, lze usoudit, že knižní veletrhy jsou v České republice oblíbené a lidé je rádi navštěvují a nakupují tam.

Třetí část diplomové práce se zabývala projekty a programy na podporu čtenářství v České republice. Obvykle většina kampaní, která během posledních let vznikala byla přejata z projektů zahraničních, jež byly méně či více úspěšné.

Začaly vznikat především z uvědomění, že dnešní děti nečtou a nemají vztah k četbě a knihám samotným. Skutečnost, že děti nečtou jsme si začali uvědomovat již

dávno, proto nejrůznější projekty vznikaly od 90. let 20. století. Například Klub dětských knihoven, který vznikl v roce 1994 se začal mimo jiné také podílet na vzniku a tvorbě těchto akcí.

V dnešní době se konají na téma proč děti nečtou konference a semináře a hledá se východisko a vysvětlení tohoto problému. Probíhá také řada anket a dotazníků.

Velice zajímavou akcí určenou výhradně dětem shledávám Noc s Andersenem. Pro děti je to určité dobrodružství spát v knihovně s jinými dětmi a vědět, že po celé republice, ale i mimo ni, se to děje také. Večer si předčítat, soutěžit, komunikovat s jinými účastníky, zasadit strom Pohádkovník.

Jednoduše lze říci, že si mnoho odborníků uvědomuje tuto situaci a řeší ji. Ale jde to vidět? Lidé z oboru knihovnictví, pedagogiky a oborů příbuzných obvykle ví, o akcích, které se konají, obvykle je pořádá knihovna, SKIP nebo Společnost Svět knihy, ale dle mého názoru je to stále málo, neboť spousta lidí o nich neví. Možná Ti, kteří chodí do knihovny a vidí tam letáčky na nástěnce nebo na pultu, které se objevují také na webových stránkách knihoven, ale spousta lidí do knihoven nechodí, proto je ani nenapadne, navštívit webové stránky knihoven.

Jistou změnu vidím v kampani, která vznikla teprve nedávno pod názvem Kniha mého srdce. Zapojila se do ní Česká televize a vytvořila celovečerní pořad a např. Český rozhlas několikrát denně akci zmíní. Vidíme reklamy na tramvajích, nebo v časopisech a všichni lidé, i ti, kteří nemají zájem se na pořad dívat a účastnit se ho, jej zaznamenají. Tady může nastat změna. Hravou formou přilákat obyvatelstvo do děje. Všichni o ní ví. Taková akce může určité věci změnit. Předchůdcem Knihy mého srdce byla akce Moje kniha, avšak kolik lidí ji zaznamenalo?

Možná se mýlím, ale například Knihotoč, putovní kniha, může být velice zajímavou akcí, ale ptala jsem se řady svých kamarádů a známých a nikdo o ní pořádně neslyšel. Pokud ji zaznamenal, netuší, co přesně si pod ní představit. Proto si myslím, že v okamžiku, kdy se do projektu zapojí nějaké médium ať už televize nebo i internet, což je médium neustále expandující a jehož potenciál zdaleka není vyčerpán, lidé projekt zaznamenají a mohou se ho zúčastnit.

Přesto si myslím, že téměř všechny akce na podporu a propagaci četby jsou velmi zajímavé. Jako opora jim byly vytvořeny webové stránky, které mají velice příjemné

rozhraní přizpůsobené dané cílové skupině. Pro děti nebo rodičům s dětmi jsou zde nabízeny také hry a soutěže.

Vydávají se bulletiny, sborníky z konferencí, jenž se k problému podpory četby konají, avšak je nutné začít podporovat četbu a čtenářství nejen ve školách, ale hlavně doma, v kruhu rodinném. Pokud bude akcí jako Celé Česko čte dětem více, pokud budou rodiče ochotni oněch „20“ minut číst dětem, zůstane tu kniha, ta pravá papírová kniha s námi. V opačném případě nám hrozí, že knihy zaniknou a zůstane nám jen počítač a občas nepříjemně blikající monitor.

Seznam použité literatury

- Afro Asien Book Council* [online]. Book Fairs of the World, [2009] [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW:
<<http://www.aabcouncil.org/servlet/acDispSubGroup?eGroup=Book%20Fairs%20Around%20the%20World&eSubGroup=Book%20Fairs&Disp=Y>>.
- BABORÁKOVÁ, Marie. *Josef Štefan Kubín* [online]. Spisovatel, c2009 [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <<http://www.spisovatele.cz/josef-stefan-kubin>>.
- BARTOŠOVÁ, Hana. Lipský knižní veletrh. *Knihovní obzor : čtvrtletník Vědecké knihovny v Olomouci*. 1996, č. 2. ISSN 1210-5791.
- BMI : Kdo a co se skrývá za sdružením BMI* [online]. c2005-2009, 2005-12-29 14:13 [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.brezen.cz/cs/bmi-sdruzeni/kdo-a-co-se-skriva-za-sdruzenim-bmi>>.
- Bologna children's book fair* [online]. BolognaFiere Group, c2009 [cit. 2008-08-08]. Dostupný z WWW:
<http://www.bolognachildrensbookfair.com/bcbf09_index.asp?m=107&l=2&ma=357>.
- Bologna children's book fair* [online]. BolognaFiere Group, c2009 [cit. 2008-08-08]. Dostupný z WWW:
<<http://www.bookfair.bolognafiere.it/images/bcbf2009/cstampa09/generale09bisgb.pdf>>.
- Buenos Aires Book Fair*. [online]. Watsonwhen Limited, c2009 [cit. 2008-08-08]. Dostupný z WWW: <http://www.whatsonwhen.com/sisp/index.htm?fx=event&event_id=19224>.
- BusinessInfo.cz* [online]. CzechTrade, c1997-2009 [cit. 2009-05-20]. Informace o knižním veletrhu v Lipsku 2009. Dostupný na WWW:
<<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/informace-knizni-veletrh-lipsko-2009/1000636/52516/>>.
- Bücher befördern Ideen* [online]. Börsenverein des Deutschen Buchhandels, [2009] [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <<http://www.boersenverein.de/de/portal/index.html>>.
- BUREŠOVÁ, Irena. KNOLLOVÁ, Světlana a kol. Frankfurtský knižní veletrh v zajetí arabského světa. *Ikaros* [online]. 2004, roč. 8, č. 11 [cit. 2009-08-08] Dostupný z <<http://www.ikaros.cz/node/1791>> ISSN 1212-5075.
- CELBOVÁ, Iva. WOLL, Thomas. Knižní veletrhy. In *KTD : Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online]. Praha : Národní knihovna ČR, c2004 [cit. 2009-08-08]. Dostupný na WWW: <<http://sigma.nkp.cz/F/>>.
- Celé česko čte dětem* [online]. Celé česko čte dětem, c2009 [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.celeceskoctedetem.cz/index.php?pid=118&lang=1>>.

ČT24 [online]. Česká televize, c2009 [cit. 2009-08-08]. Ve Frankfurtu skončil knižní veletrh, do světa knih vstoupil eBook. Dostupný z WWW: <<http://www.ct24.cz:8080/kultura/literatura/32831-ve-frankfurtu-skonecil-knizni-veletrh-do-sveta-knih-vstoupil-ebook/>>.

Česká televize [online]. Česká televize, c1996-2009 [cit. 2009-08-08]. Kniha mého srdce. Dostupný z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/program/knihomehosrdce/>>.

European programme of literary exchange and policy debate [online]. Literature Across Frontiers c2005 [cit. 2009-08-08] Dostupné z WWW: <<http://www.lit-across-frontiers.org/>>

Festival Jičín: město pohádky [online]. c2009 [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <<http://www.buchmesse-saarbruecken.eu/>>.

Europäischen Kinder- und Jugendbuchmesse Saarbrücken [online]. Europäischen Kinder- und Jugendbuchmesse Saarbrücken e.V. [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <<http://www.pohadka.cz/>>.

FORET, Miroslav a kol. *Vystavujeme na veletrhu*. Praha : Computer Press, 2002. 110 s. ISBN 80-7226-645-4.

Fundación El Libro [online]. Fundación El Libro, c1996-2009 [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.el-libro.org.ar/fel/>>.

Frankfurt book fair [online]. Börsenverein des Deutschen Buchhandels, [2009] [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.frankfurt-book-fair.com/en/fbf/>>.

Frankfurt book fair [online]. Börsenverein des Deutschen Buchhandels, [2009] [cit. 2009-08-08]. The 1950s.– a phoenix from the ashes: reconstruction and rehabilitation. Dostupný z <<http://www.book-fair.com/en/anniversary/history/00708/index.html>>.

Frankfurt Book Fair. In *Wikipedie : otevřená encyklopedie* [online]. Posl. edit. 13.43, 20. 7. 2009 [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://en.wikipedia.org/wiki/>>.

GOLEMAN, Daniel. *Emoční inteligence*. 1. vyd. Praha : Columbus, 1997. 348 s. ISBN 80-85928-48-5 *Göteborg*. [online]. Bok & Bibliotek, [2009] [cit. 2009-08-08]. Dostupný z: WWW: <<http://bok-bibliotek.se/>>.

HEJKALOVÁ, Markéta. 19. Podzimní knižní veletrh : Havlíčkův Brod, 9. a 10. října 2009 [online]. Nakladatelství Hejkal, aktual. 15.03. 2009 [cit. 2009-08-08]. Historie a ohlasy. Dostupný z WWW: <<http://www.hejkal.cz/trh/historie.asp>>.

HEJKALOVÁ, Markéta. 19. Podzimní knižní veletrh : Havlíčkův Brod, 9. a 10. října 2009 [online]. Nakladatelství Hejkal, aktual. 15.03. 2009 [cit. 2009-08-08]. Virtuální veletrh. Dostupný z WWW: <<http://www.hejkal.cz/vv/>>.

HORÁČKOVÁ, Alice. Na lipský veletrh krize nedorazila, knih tam mají plné regály. *Idnes.cz*. [online]. Mafra, c1999 – 2009 [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://kultura.idnes.cz/na->

[lipsky-veletrh-krize-nedorazila-knih-tam-maji-plne-regaly-pr0-
/literatura.asp?c=A090312_200946_literatura_tt>](#).

CHRTKOVÁ, Kamila. Jičín– město pohádky. In *Rosteme s knihou* [online]. Rosteme s knihou, c2007 [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW:

<http://rostemesknihou.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=326&Itemid=89>.

IBBY Czech Republic [online]. Česká sekce IBBY, c2008-2009 [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.ibby.cz/>>.

IFLA [online]. [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.ifla.org/>>.

Ihned.cz [online]. *Economia*, c1996-2009 [cit. 2009-08-08]. *Úspěšní čtou: v Liberci začíná Veletrh dětské knihy*. Dostupný z WWW <<http://kultura.ihned.cz/c1-36504100-uspesni-ctou-v-liberci-zacina-veletrh-detske-knihy>>.

International Jugendbibliothek München [online]. [2009] [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <http://www.ijb.de/files/english/HMe_1/Page01.htm>.

International Reading Association [online]. International Reading Association, c1996-2009 [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <<http://www.reading.org/General/Default.aspx>>.

IRSCL [online]. IRSCL, c2009 [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <<http://www.irscl.com/>>.

Jičín – město pohádky. [online]. [2009] [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <http://mesta.obce.cz/jicin/vismo/zobraz_dok.asp?u=5954&id_org=5954&id_ktg=18676&p1=11892&p2=&p3=>>.

Johann Wolfgang von Goethe. In *Wikipedie : otevřená encyklopedie* [online]. Posl. edit. 21.48, 5. 8. 2009. [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://wikipedia.org/>>.

JOHNSON, Hannah. *International Rights Director Meeting*. [online]. [2009] [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <<http://literaryrapture.blogspot.com/2007/10/international-rights-directors-meeting.html>>.

KALINOVÁ, Dana. *Rosteme s knihou kampaň na podporu četby* [online]. [2008] [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <http://www.vkol.cz/data/soubory/import/rosteme_s_knihou.pdf>.

KALINOVÁ, Dana. Setkání ředitelů mezinárodních knižních veletrhů v Mexiku, *Knihkupec a nakladatel*, 2000, Roč. 5, č. 9, s. 2-4.

Kdo a co se skrývá za sdružením BMI. [online]. BMI, c2005-2009 [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <<http://www.brezen.cz/cs/bmi-sdruzeni/kdo-a-co-se-skriva-za-sdruzenim-bmi>>.

KNOLLOVÁ, Světlana; LUKAVEC, Jan. Perličky z mezinárodního knižního veletrhu v Lipsku. *Ikaros* [online]. 2004, roč. 8, č. 5. [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/1631>>. ISSN 1212-5075.

KNOLLOVÁ, Světlana. Londýnský knižní veletrh. *Ikaros* [online]. 2008, roč. 12, č. 5. [cit. 2008-05-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/4708>>. ISSN 1212-5075.

Komunikaty 54. MTK [online]. ARS POLONA s.a., c2004 [cit. 2008-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.bookfair.pl/>>.

KONÍČKOVÁ, Natálie; MĚCHUROVÁ, Zdeňka. *Mezinárodní knižní veletrh ve Varšavě: zpráva ze zahraniční služební cesty 2005*. [online]. [2005] [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <www.nkp.cz/files/vars2005.doc>.

KONVIČKA, Libor. *Není nám to jedno*. [online]. ČRDM, c1999-2009 [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <<http://www.crdm.adam.cz/view.php?cisloclanku=2005111501>>.

KOSTAROVÁ, Kateřina. Londýnský knižní veletrh po třicáté páté. *Ikaros* [online]. 2004, roč. 8, č. 5. [cit. 2004-05-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/1632>>. ISSN 1212-5075.

KRČ, Jakub. *Knihotoč – co je knihotoč*. [online]. [2004] [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <<http://www.knihotoc.cz/knihotoc.asp>>.

Leipziger Buchmesse. [online]. Leipziger Messe, c2009 [cit. 2008-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.leipziger-buchmesse.de/>>.

Leipziger Buchpreis zur Europäischen Verständigung. [online]. Stadt Leipzig, c2009, 2009 [cit. 2009-08-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.leipzig.de/de/buerger/kultur/literatur/lbev/>>.

LOTTMAN, Herbert. Bologna 95. Let's make a new deal. *Publishers Weekly*. 1995, roč. 242, č. 15, s. 38-39. ISSN 00000019.

LOTTMAN, Herbert R. New venue for Leipzig Fair, *Publishers Weekly*; 1997, roč. 244, č. 50, s. 12, ISSN 00000019.

LOTTMAN, Herbert R. Warsaw Fair: A Window on a New Market. *Publishers Weekly*, 1998, Roč. 245, č. 8, s. 38. ISSN 00000019.

LUKAVEC, Jan. Zápisky z Frankfurtu 2007. *Ikaros* [online]. 2007, roč. 11, č. 11. [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/4393>>. ISSN 1212-5075.

Poslání cen [online]. Magnezia litera, [2009] [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <http://www.magnesia-litera.web4u.cz/index_in.php?mm=3&sm=1>.

IBBY [online]. IBBY, 2009 [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.ibby.org/>>.

Noc s Andersenem [online]. Knihovna BBB, [2009] [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <http://www.knihovnabb.cz/cz/noc_s_andersenem>.

OSPINA, Carmen. 28th Buenos Aires Book Fair. *Criticas*; Mar/Apr 2002, Roč. 2, č. 2, s. 8, ISSN 15356132.

PETRÝDESOVÁ, Dana; PROVÁZKOVÁ, Ivana. Jaký byl třetí ročník Veletrhu dětské knihy v Liberci? *Ikaros* [online]. 2005, roč. 9, č. 4. [cit. 2005-04-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/1885>> ISSN 1212-5075.

Polabský knižní veletrh 2009 [online]. c2004-2009 [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <http://www.citarny.cz/index.php?option=com_events&task=view_detail&agid=100>

Rosteme s knihou [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <http://www.vkol.cz/data/soubory/import/rosteme_s_knihou.pdf>

Rosteme s knihou : kampaň na podporu četby [online]. Rosteme s knihou, c2007 [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <<http://www.rostemesknihou.cz/index.php>>

ŘEHOUNEK, Jan. Polabský knižní veletrh 2. až 5. září 2004 v Lysé nad Labem. *U nás*, 2004, roč. 14, č. 1,2,3, s. 34

SKOLKOVA, Linda, *Pozvánka na Polabský knižní veletrh, 1997-2009* [online]. [cit. 2009-08-08] Dostupný z <<http://www.ikaros.cz/node/5563>>. ISSN 1212-5075.

Sigfred Taubert [online]. 2009 , Posl. edit. 1. August 2009 9:24 [cit. 2009-08-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.wikipedia.org/>>.

SKIP : Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky [online]. SKIP, 2008 [cit. 2008-10-22]. World Book Day and Copyright Day 2009. Dostupný z WWW: <<http://skip.nkp.cz/akcWBD2009.htm>>.

SMITH, Laura. London Book Fair wins out after Frankfurt challenge. *Information World Review*. 2006, č. 225, s. 2. ISSN 0950-9879.

SUK 2002 : Vydrýsek přemohl Harryho Pottera. *Čtenář*. 1.1.2003, roč. 55, č. 5, s. 143.

Suk 2008 [online]. NPKK, c2005-2009 [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <http://www.npkk.cz/npkk/suk_cteme/2009/SUK2008-vysledky.pdf>.

Svaz českých knihkupců a nakladatelů [online]. Svaz českých knihkupců a nakladatelů, c2009 [cit. 2008-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.sckn.cz/>>.

Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky [online]. SKIP, [2009] [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://skip.nkp.cz/index.htm>>.

Svět knihy : společnost Svazu českých knihkupců a nakladatelů [online]. c2007 [cit. 2009-08-08]. Svět knihy Praha. Dostupný z WWW: <<http://www.svetknihy.cz/cz/menu/>>.

Svět knihy : společnost Svazu českých knihkupců a nakladatelů [online]. Praha : Svět knihy, c2007 [cit. 2009-08-08]. Centrální expozice. Dostupný z WWW: <<http://www.bookworld.cz/cz/menu/centralni-expozice/>>

Svět knihy : společnost Svazu českých knihkupců a nakladatelů [online]. Praha : Svět knihy, c2007 [cit. 2009-08-08]. Česká účast na veletrhu. Dostupný z WWW: <<http://www.svetknihy.cz/cz/menu/knizni-akce-v-zahranici/frankfurtsky-knizni-veletrh-2008/#program>>

Svět knihy : společnost Svazu českých knihkupců a nakladatelů [online]. Praha : Svět knihy, c2007 [cit. 2009-08-08]. Kronika mezinárodního knižního veletrhu Svět knihy Praha. Dostupný z WWW: <<http://www.svetknihy.cz/cz/menu/press/kronika-mezinarodniho-knizniho-veletrhu-svet-knihy-praha/>>.

Svět knihy : společnost Svazu českých knihkupců a nakladatelů [online]. Praha : Svět knihy, c2007 [cit. 2009-08-08]. Nabídka účasti v národních expozicích na knižních veletrzích v zahraničí -podzim 2009. Dostupný z WWW: <<http://www.svetknihy.cz/cz/menu/knizni-akce-v-zahranici/podzimni-veletrhy-2009/>>.

Svět knihy : společnost Svazu českých knihkupců a nakladatelů [online]. Praha : Svět knihy, c2007 [cit. 2009-08-08]. Profil společnosti. Dostupný z WWW: <<http://www.svetknihy.cz/cz/menu/profil-spolecnosti/>>.

Svět knihy : společnost Svazu českých knihkupců a nakladatelů [online]. Praha : Svět knihy, c2007 [cit. 2009-08-08]. Tisková zpráva. Dostupný z WWW: <<http://www.bookworld.cz/cz/menu/press/tiskova-zprava/>>.

Svět knihy : společnost Svazu českých knihkupců a nakladatelů [online]. Praha : Svět knihy, c2007 [cit. 2009-08-08]. Udělené ceny. Dostupný z WWW: <<http://www.bookworld.cz/cz/menu/press/ceny-na-veletrhu/>>.

Svět knihy : společnost Svazu českých knihkupců a nakladatelů [online]. Praha : Svět knihy, c2007 [cit. 2009-08-08]. Závěrečná tisková zpráva. Dostupný z WWW: <<http://www.bookworld.cz/cz/menu/press/zaverecna-tiskova-zprava/>>.

ŠKAPÍKOVÁ, Šárka. Celé Česko čte dětem. *Denik.cz* [online]. Vltava-Labe-Press, c2005 [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <http://www.denik.cz/z_domova/cele_cesko_necte_detem20090219.html>.

ŠPAČEK, Jiří. Svět plný fantazie : Celé Česko čte dětem [online]. *Ekamarad.cz*, c2007 [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.ekamarad.cz/ezin/clanek/5940/>>.

Šrámkova Sobotka [online]. Městské kulturní středisko Sobotka, c2004-2009, 2009 [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.sobotka.cz/index.php?p=288>>

ŠŤASTNÁ, Petra. Frankfurtský veletrh zdaleka nepatří jen knihám. *Ikaros* [online]. 1998, roč. 2, č. 9. [cit. 2008-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/480>>. ISSN 1212-5075.

The Big Read [online]. BBC, c2009 [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.bbc.co.uk/arts/bigread/vote/>>.

The London Book Fair [online]. Reed Exhibitions, c2009 [cit. 2009-05-19]. Dostupné na WWW: <<http://www.londonbookfair.co.uk/>>.

The seminar programme 2009. [online]. [2008] [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <http://www.citarny.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=1662>

TOMLJANOVICH, Izabella. The Warsaw International Book Fair and Its Audiences, *Slavic & East European Information Resources*. 2001, Roč. 2, č. 1, s. 53-61. ISSN 15228886

Universum : Všeobecná encyklopedie. 5. díl. Praha: Odeon. 2000. 715 s. ISBN 80-207-1067-1.

VESELÝ, Jaroslav. *Jičín – město pohádky*. [online]. [2009] [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <<http://www.pohadka.cz/jicin-mesto-pohadky/>>

VLASÁKOVÁ, Blanka. Lipský veletrh '95. *Národní knihovna*, 6, 1995, č.3. s. 102.

VODÁKOVÁ, Jana. *Výsledky soutěže o nejoblíbenější knihy pro děti SUK – Čteme všichni*. [online]. [2009] [cit. 2009-08-08] Dostupný z WWW: <<http://www.zkola.cz/zkedu/pedagogictipracovnici/kabinetceskehojazykaaliteratury/clanky/29152.aspx>>

Výstaviště Flora Olomouc [online]. c2006 [cit. 2009-05-20]. LIBRI 2008-Knižní Olomouc. Dostupný z WWW: <<http://www.flora-ol.cz/view.php?cislocclanku=2008090004>>

Výstaviště Flora Olomouc [online]. c2006 [cit. 2009-05-20] ŠTEFKA, Zdeněk. 24. Libri : knižní veletrh a literární festival. Dostupný z WWW: <http://www.flora-ol.cz/storage/File/2008/libri08/libri_2008_materialy.pdf>

Výstaviště Lysá nad Labem : výstavy a veletrhy [online]. [2009] [cit. 2009-08-08]. Polabský knižní veletrh 2009. Dostupný z WWW: <<http://www.vll.cz/kalendar-vystav.php?id=1017>>.

WEIDHAAS, Peter. *A history of the Frankfurt book fair*. Toronto : Dundurn Press, 2007. 280 s. ISBN 978-1-55002-744-0.

WEIDHASS, Peter. The Frankfurt Book Fair : 60 years and still shining example. *Publisher Research Quarterly*. 2009, roč. 25, č. 1, s. 30-35. ISSN 1053-8801.

WILD, Jiří. *CzechRa v ČR* [online]. [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechra.czweb.org/>>.

World Publishing Monitor [online]. Lyris, [2009] [cit. 2009-08-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.lyris.org/Products%20and%20Services/Catalog/W/World%20Publishing%20Monitor.aspx>>.

Seznam obrázků

Obrázek 1: Logo Lipského veletrhu	14
Obrázek 2: Výstaviště v Lipsku	20
Obrázek 3: Logo veletrhu v Bologni	20
Obrázek 4: Dětský veletrh v Bologni	22
Obrázek 5: Logo Londýnského veletrhu.....	24
Obrázek 6: Digital Zone na veletrhu v Londýně	26
Obrázek 7: Logo veletrhu ve Varšavě.....	27
Obrázek 8: Vstup na varšavský veletrh	28
Obrázek 9: Logo veletrhu v Saarbrückenu	30
Obrázek 10: Logo veletrhu v Göttingu	31
Obrázek 11: Logo veletrhu ve Frankfurtu	33
Obrázek 12: Umberto Eco na "modré pohovce" ve Frankfurtu.....	39
Obrázek 13: Ebook	41
Obrázek 14: Logo veletrhu v Argentině	41
Obrázek 15: Logo Libereckého veletrhu	44
Obrázek 16: Logo veletrhu Svět knihy	46
Obrázek 17: Dana Kalinová a Peter Weidhaas.....	47
Obrázek 18: Logo SČNK.....	53
Obrázek 19: Logo Jičínského veletrhu.....	55
Obrázek 20: Logo veletrhu v Lysé nad Labem.....	58
Obrázek 21: Jiří Stránský	60
Obrázek 22: Logo Havlíčkobrodského veletrhu	60
Obrázek 23: Veletrh v Havlíčkově Brodu	61
Obrázek 24: Logo veletrhu v Olomouci.....	65
Obrázek 25: Kniha Libri	65
Obrázek 26: Logo IBBY	69
Obrázek 27: Plakát "Stařec a moře"	73
Obrázek 28: Proč Kampaň?	73
Obrázek 29: Logo NPKK.....	74
Obrázek 30: Logo Celé Česko čte dětem.....	75
Obrázek 31: Monika Žídková četla dětem	77
Obrázek 32: Logo Kniha mého srdce.....	79
Obrázek 33: Logo Noci s Andersenem	81
Obrázek 34: Noc s Andersenem	82
Obrázek 35: Logo Rosteme s knihou.....	83
Obrázek 36: Logo akce Zlatá stuha	85

Seznam Tabulek

Tabulka 1: Návštěvnost veletrhu v Göteborgu	32
Tabulka 2: Seznam témat a hostitelských zemí - FBM	37
Tabulka 3: Přehled jednotlivých ročníků - veletrh Liberec.....	46
Tabulka 4: Přehled ročníků veletrhu Svět knihy	50
Tabulka 5: Přehled ročníků veletrhu Jičín	58

Seznam Grafů

Graf 1: Počet hodin strávených na veletrhu v Göteborgu.....	33
Graf 2: Čas strávený četbou	68

Přílohy